

ММ i СВІТ

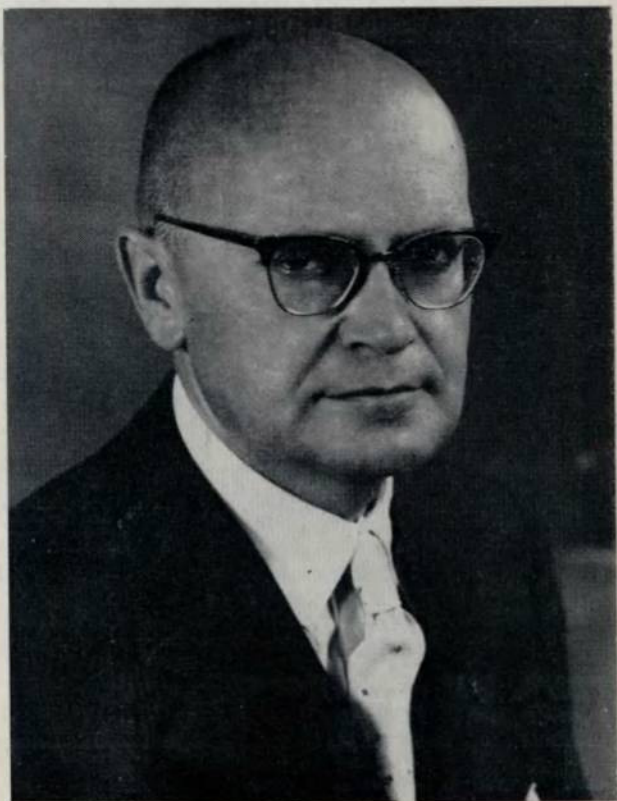

WE AND THE WORLD

УКРАЇНСЬКИЙ
МАГАЗИН

Nous
et le monde

Revue Ukrainienne

Editor:

M. Kolankiwsky
278 Bathurst St.
Toronto, Ont.
Canada

35 c.

Р. 8 Листопад — NOVEMBER 1957

48

Редактор і видавець: Микола Колянківський

Адреса для редакційної й адміністративної кореспонденції (вплата грошей): M. Kolankiwsky, 278 Bathurst St., Toronto, Ont., Canada

З М І С Т:

**Моя фінансова кар'єра
Епоха ракети
Французький штучний
супутник
Доля роду Розумовських
Нафта України
Пшатове дерево
Щоб не старітися
Так постає енциклопедія
Дві цінні картини
На ультракоротких хвилях
В одній з галерій
Актор, режисер і драматург
Холод служить хірургії
Китайська краса
Бельська Богородиця на марках
Спорове серце
З ким жінки одружуються?
Підручний інформатор**

ПРЕДСТАВНИЦТВА

ARGENTINA:
"Peremoha", J. M. Campos 556
San Andres, FCNGBM (Bs. As.)

AUSTRALIA:
Fokshan Library and Book Supply, 1 Barwon St., Glenroy,
W. 9, Vic.

BELGIQUE:
Ihnat Stachij, Esneux en Liege

BRASIL:
Waldomiro Ostapiw, Cx. postal
658, Ponta Grossa, Parana.

ENGLAND:
S. W. Shewchuk, 78 Kensington
Park Rd., London, W. 11.

FRANCE:
Kolankiwskyj Mykola, 186 Bld.
St. Germain, Paris VI, c.c. 876771

DEUTSCHLAND:
Fr. M. Harabatsch, Muenchen 23,
Gundenlinden St. 13.

VENEZUELA:
Mrs. K. Kolankiwsky, Caracas,
Av. C. Acosta, Edif. Claviere
#16, San Bernardino.

ФОТО НА ОБКЛАДИНЦІ: Проф. Володимир Кубійович, генеральний секретар Наукової Ради й голова Європейського НТШ, головний редактор Енциклопедії Українознавства (гл. стаття на ст. 16-йй).

*** * ***

Річна передплата: для Англії — 25 шіл., Австралії — 30 шіл., для Бельгії — 120 ф. фр., для Франції — 1100 фр., для Німеччини — 8 ДМ., для Аргентини й Півд. Америки — 75 арг. пезів, для Півн. Америки, Канади і всіх інших держав — 4 кан. долари.
Ціна одного числа: 35 центів.

Ціна 1 стор. оголошень: 60 дол., пів стор. — 30 дол., чверть стор. — 15 дол., найменше оголошення фірм — 5 дол.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa

Стефан Лекон

МОЯ ФІНАНСОВА КАР'ЄРА

Я дуже бентежуся, коли входжу до банку. Мене бентежать урядовці, мене бентежать віконця, мене бентежить вигляд грошей. В банку мене бентежить усе. І в моменті, коли я переступаю поріг банку з наміром перевести будь-яку трансакцію, я стаю невідповідальним ідіотом. Так було завжди і я був свідомий цього. Але останнім часом мені підвищили платню і я прийшов до висновку, що банк був би найвідповіднішим місцем для моїх грошей.

Так то одного дня я переступив поріг банку і нерішуче глянув на урядовців. Мені відразу впало на думку, що особа, яка бажає відкрити conto, потребує консультації з директором. Я підійшов до віконця з написом "книговод". Книговод з'явився переді мною в особі високого, холодного диявола. І перший його погляд збентежив мене.

— "Чи можу бачити директора?" — мій голос зазвучав, як луна. "Без свідків", — додав я урочисто. І

сам не знаю, чому додав я оце слово "без свідків".

"Так, прошу."

Книговод попросив директора, сумовитого, спокійного на вигляд чоловіка. Затишнені в кулаці я тримав своїх 56 доларів.

"Чи ви є директор банку?" — спитав я. Бог свідком, що я в цьому не сумнівався.

"Так", — була відповідь.

"Чи можна з вами поговорити без свідків?" — спитав я. Я знову не хотів цих останніх слів додати, бо й так уже воно виглядало самозрозумілим.

Директор стривожено глянув на мене. Вирішив, мабуть, що я прийшов до нього з якоюсь важною таємницею.

"Прощу, будь ласка" — запросив він мене до кабінету і замкнув двері. Ми посідали і якийсь час дивилися один на одного, — я не міг видобути голосу, щоб почати.

"Припускаю, що ви будете одним з Пінкертонових агентів?"

З моєї дивної поведінки він, мабуть, прийшов до висновку, що я детектив. Від цього мені стало ще гірше.

"Ні, не від Пінкертона" — видусив я, наче б я прийшов з іншої, конкурентної агенції.

"Правду кажучи" — продовжував я, — "я взагалі не детектив. Я прийшов відкрити conto. Маю намір свої гроші тримати у вашому банку."

Риси директорового обличчя відпружилися, але вираз тепер був уважно серйозний. Він мусів зробити висновок, що я є сином барона Ротшільда, або молодим Гулдом.

"Велике conto, що?" — поцікавився директор.

"Досить велике, — видихнув я. — На початок 56 доларів і по 56 доларів регулярно щомісяця."

Директор підвівся і відкрив двері. — "Пане Монтгомері", — його голос звучав непотрібно голосно, — "цей пан відкриває conto, прошу прийняти від нього 56 доларів. До побачення!" —

Це було до мене.

Я встав.

Тяжкі залізні двері праворуч були відкриті. — "До побачення!" — пробелькотів я і рушив у двері. То була каса. — "Не туди!" — холодно воркнув директор і показав мені на інші двері.

Я приступив знову до книгодового віконця і конвульсним рухом поклав пе-

ред ним свої 56 доларів. Я відчував, що був смертельно блідий.

— "Ось гроші, прошу вписати". — Тон мого голосу був такий, наче б хотів я сказати: Скінчим це все, поки я в доброму настрої!

Книговод узяв гроші і передав їх іншому урядникові. Цей велів мені виповнити і підписати бланк. Я вже не пам'ятав, що роблю. Банк колихався перед моїми очима.

— "Чи це вже все?" — поспитав я дрижачим голосом.

— "Так, дякую", — відповів книговод.

— "Тепер я хочу виписати чека."

Я задумав був узяти собі 6 доларів на мої біжучі потреби. Хтось подав мені чекову книжку. Якийсь інший почав пояснювати, як виписувати чека. Люди в банку мусіли мати враження про мене, як про несповнарозуму мільйонера. Я щось повипищував на чеку і подав його у віконце.

— "Що?" — здивовано викрикнув урядовець. — "Ви хочете вибрати все, що вложили?"

У тім моменті я собі усвідомив, що виписав чек не на 6 дол., а на всі 56. Я вже загнався за далеко, щоб мати притомність вияснювати і поправляти. Всі урядовці перестали писати і дивились на мене. Безоглядний з розпачі, я крикнув: "Так, всел!"

— "Ви не хочете мати кон-та в нас?" — далі не розумів урядник.

— "Ні!" — гаряче гукнув я.

Ідіотична думка прийшла мені вдавати ображеного. І я зробив жалюгідне зусилля удавати зі себе дуже нервового і непогамованого чоловіка.

Урядовець здвигнув раменами: — "Як вам виплатити?"

— "Що?" — вже зовсім нічого не розумів я.

— "Гроші. Якими банкнотами?" — пояснив він.

— "О", — нарешті дійшло до мене, і я відповів без надуми — "п'ятдесятками".

Він подав мені 50 доларовий банкнот.

— "А шість?"

— "Шістками", — випалив я.

Урядовець видав мені гроші і я мерщій рушив геть. Коли величезні двері банку закривалися за мною, я почув вибух несамовитого реготу.

З того часу я тримаю готівку в кишені, а ощадності сріблом у карпетці.

Перекл. Н. С.

РІЗДВЯНІ ПОЗДОРОВЛЕННЯ

ЧЕРЕЗ "МИ І СВІТ"!

Нема ні одної української громади, де не доходив би "Ми і Світ"!

Бажанья будуть поміщені в грудневому і січневому випусках.

Текст до п'ять рядків друку коштує 2.00 долари.

Кожний дальший рядок — 0.50 дол.

Надсилати просимо як найвчасніше!

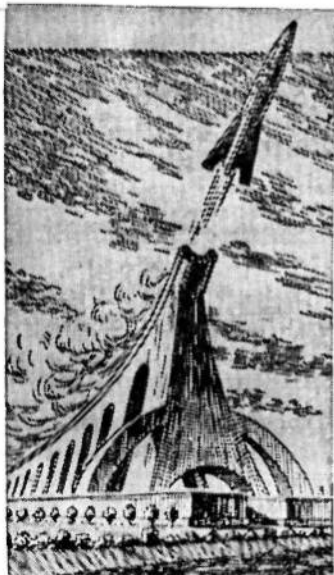
ЕПОХА РАКЕТИ

Весь світ тепер під враженням советського супутника та заповіджених Советами близьких спроб випустити ракету на Місяць. Захід, а зокрема Америка — був заскочений советським технічним осягом. Дивно, бо своїх планів СССР аж так дуже не скривав. Вже від минулого року в советських журналах появляються статті, які дуже докладно обговорюють польоти у всесвіт. А просто напередодні випуску супутника, в місячнику "Наука і Життя" (вересень 1957), була

опублікована стаття Б. В. Ляпунова, з якої оце подаємо виїмки, що ясно говорять, в якому напрямі йдуть советські технічні дослідні і плани. З цієї ж статті беремо й ілюстрації.

"Слово астронавтика міцно увійшло в наш побут, хоча воно належить майбутньому. Ще жодний космічний корабель не покинув Землі, дивлячись на сяючий диск Місяця, ми поки тільки мріємо про політ на це найближче небесне тіло. Але перший крок на шляху Всесвіту готується вже тепер.

Останні роки ознаменовані швидким розвитком ракетної техніки. Висотні ракети все частіше підіймаються на розвідку "верхньої атмосфери". Їх стеля досягла, приблизно, 500 кілометрів. Такі дослідження провадяться в ряді країн світу. Зокрема в СССР з 1951 року здійснюються ракетні підйоми на великі висоти. Крім вивчення властивостей атмосфери, виконувалась програма фізіологічних досліджень — вивчення впливу умов висотних польотів на живі організми. Собаки піднімались ракетами на висоту 110 кілометрів і опускались в скафандрах на парашутах. Їх поведінка і стан реєструвались спеціальними приладами та кіноапаратурою. Тварини добре переносили польоти. Отже перед дверима світового простору побували перші "пасажери". У найближчі місяці відбудуться сотні запусків аерологічних ракет. В СССР передбачається

Ракета вилітає з "гнізда"

здійснити понад 100 ракетних підйомів.

Успіхи ракетної техніки підготували дальший етап на шляху до Космосу — запуски автоматичних штучних супутників Землі. Робота над створенням супутників відбувається нині в ЗДА, Англії, Франції і СССР.

Значення таких позаземних автоматичних лабораторій "довгочасної дії" винятково велике. Вони дадуть можливість глибше проникнути в таємниці нашої планети і допомогти розвитку: далекого радіозв'язку і навігації, телебачення, удосконаленню довготривалих прогнозів погоди. Висуваяться проекти використання супутників для ретрансляції телевізійних передач на величезні відстані, як радіомаяка для повітряної і морської навігації, для висотної фотознімки — уточнення географічних карт, для нічного додаткового освітлення міст з допомогою відбитого сонячного світла, і т. д.

Велика увага приділяється нині розробці питань, зв'язаних з дальшими перспективами космічних польотів. З 1935 року при Академії Наук СРСР створено постійну комісію по міжпланетним сполученням, до якої увійшли найвидатніші вчені — фізики, механіки, астрономи та інші. Одним з найважливіших її завдань було створення штучного супутника.

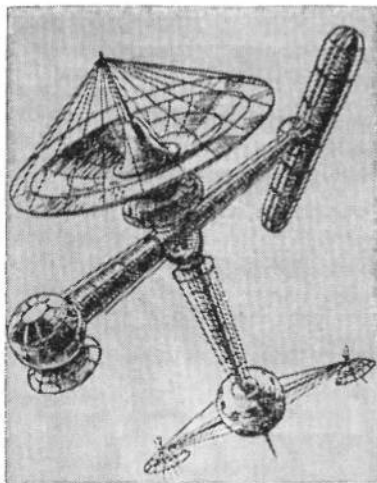
Наступним етапом на шляху до Всесвіту буде, мабуть, спорудження населеного супутника — позаземної станції. Така станція перемінитися на постійну лабораторію і астрономічну обсерваторію для вивчення світового простору, а також буде

Запланована Советами ракета, яку по низці попередніх пробних льотів задумують вистрілити з людьми на Місяць. Це фото взяте з сов. місячника "Наука і Життя" (вересень 1957)

базою космічних кораблів при польотах на Місяць і планети.

Щодо речень здійснення космічних подорожей, то поки-

Позаземна станція. Вгорі — геліоустановка, лід нею житлове приміщення, з'єднане переходами з оранжерією (справа), астрономічною обсерваторією й лабораторією для вивчення світового простору (Фото з журналу "Наука і Життя").

що є лише попередні намітки. Можливо, що швидкий розвиток ракетної техніки і атомної енергетики dadуть змогу їх скоротити. Очевидно, що будівництво позаземної станції, польоти на Місяць і найближчі планети зможуть бути здійснені ще до кінця цього століття.

Наукова думка працює нині і над більш віддаленими перспективами астронавтики, практична реалізація яких — справа майбутнього століття. Йдеться про можливість вже не міжпланетних, а міжзоряних спотуєнь, польотів за межі Со-

нячної системи. Величезні віддалі до найближчих до нас зірок, обчислювані кількома світловими роками, здавалося б, роблять зовсім нездійсними такі польоти. Проте останнім часом з'явилися роботи, які розглядають теоретично таку можливість з допомогою т. зв. фотонних ракет, які використовують реакцію спрямовуваного потоку часток світла — фотонів. Вони обіцяють досягти швидкостей польоту, які можна порівняти зі швидкістю світла. Тривалість подорожі, включаючи повернення на Землю, буде тоді цілком прийнятною для людини, хоча і значно більшою, як при польотах всередині Сонячної системи.

Слово астронавтика — зореплавання набуде тоді свого буквального змісту."

Отже, прочитавши хоча б тільки цю статтю Ляпунова, випуск совєтського сателіта не видається нічим несподіваним, а рівночасно фантастичними слід уважати останні повідомлення західної преси про те, що вже ось-ось, на днях (пишеться, що з нагоди сьогорічних святкувань Жовтневої революції!), Совєти вишлють ракету на Місяць. Найближчим етапом буде зовсім певно супутник з людьми, але заки його випустити, Совєти й Америка напевно випустять ще десятки автоматичних, щораз досконаліших супутників. Отже, хто перший осяде на Місяці, про це ще спорити і ревалізуватимуть люди роками. Теперішній штучний супутник, це тільки дуже маленька й дуже недосконала спроба прослідити, що діється понад нами. (ми)

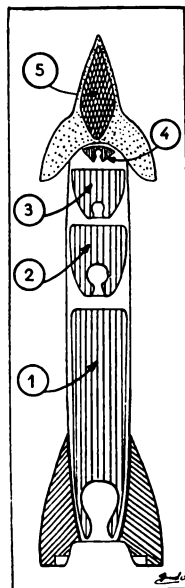
ФРАНЦУЗЬКИЙ ШТУЧНИЙ СУПУТНИК

З початком серпня ц. р. французька преса подала детальний план штучного супутника, що його випустить Франція під час геофізичного року. Він просто революційний своїм задумом.

Автором плану, що його набув уже французький уряд, є Еміліо Геррера, колишній заступник еспанського маршала повітреплавства, а тепер скромний емігрант, що проживав у Парижі на піддаші. Був він колись одним з перших піонерів повітреплавства і перший перелетів понад Гібральтар з Європи до Африки в 1914 році.

Найважливіше, що штучний супутник Геррери розмірно дешевий. Це тільки баллон з плястичної матерії в промірі 10 метрів, помальований спереду на чорно, а зі споду — на біло. Чому? Бо єдина сила, яка його порушуватиме — це соняшна енергія.

Ми й не усвідомлюємо собі — каже адмірал Геррера — що сонце чинить пресію на всі предмети, що їх воно освічує. За моїми обрахунками, це тиснення на всю площу мого штучного супутника становитиме 22 міліграми, отже буде воно значно більше, як опір повітря на висоті 530 кілометрів, який я обраховую всього на 9,5 міліграмів. Ото ж повітря зовсім не затримуватиме супутника і завдяки порушувачій силі світла він весь час зберігатиме початкову швидкість 27.000 кілометрів, що буде надана йому під час проєкції з четвертого

Модель французької ракети, що понесе сателіта на висоту понад 500 км. Числами 1-4 позначені чотири поверхи, а ч. 5 — це "дзьоб", в якому приміщений сателіт.

поверху ракети. Спеціальне целюфанове влаштування спричинятиме, що супутник завжди буде повернений до сонця світлою стороною.

Баллон-сателіт буде того самого роду, що й балони, яких уживають метеорологи для прослідження верхніх шарів атмо-

сфери. Щоб його випустити на висоту понад 500 кілометрів, на це треба чотири-поверхової ракети, довгої на 17 метрів, що важитиме 27 тонн. Ідеальною базою для вистрілу ракети була б обсерваторія на Монт Блян-ку.

Перша фаза. — 3 несамо-вним грюкотом ракета підноситься в повітря, спершу повільно, а далі щораз швидше, і зникає з очей обсерваторів. В 130,4 секунд пізніше, тобто на висоті 81 кілометрів, коли вже швидкість ракети зросла до 4.932 км, відпадає перший поверх, зуживши за той час 13.556 кілограмів пального (алькоголю) і плинного кисню. Ця частина ракети, ваги двох тонн, закресливши дугу до висоти 146,1 км, опісля впаде на віддалі 240 км від Монт Блянку в малозаселений гірський масив.

Друга фаза. — Досягнувши висоти 258 кілометрів, в 260,8 секунд після вильоту, ракета летить уже з швидкістю 5.700 км на годину. Тоді від неї відділяється другий поверх. Він, як і перший, робить параболу аж на висоту 390 кілометрів, а опісля паде поблизу Сагари.

Третя фаза. — Третій поверх відділяється від ракети на висоті 392 кілометрів, але ще власними силами підноситься на 456 кілометр, а тоді спадає, щоб за деякий час розсіпатися в порох в наслідок надмірного розгріття, спричиненого опором повітря.

Четверта фаза. — Висота 504 кілометри. Четвертий поверх

зовсім вичерпав своє пальне. Він досягнув швидкість 27.000 кілометрів. В тому менті, тобто докладно в 521,6 секунд після старту, наступає проєкція супутника. Бальон був уміщений в дзюбі четвертого поверху ракети. У своїх складах він мав малу 100-літрову резерву повітря. Отже тепер він надувається і починає свій літ довкола землі з швидкістю 27.000 кілометрів на годину. Опір повітря, як вже було згадано, буде там менший, як сила світла, яка його поганяє. Супутник робитиме повний оборот довкола землі, понад два полюси, впродовж 90 хвилин. Четвертий поверх ракети буде супроводити його ще впродовж року, а тоді впаде і розсіплеться в нижчих шарах атмосфери.

♦♦

Кошт будови й випуску такого сателіта, — як каже адмірал Геррера, — розмірно не великий, всього тільки біля 2.500.000 доларів. Вночі можна буде бачити його голим оком, як невеличку рухому зірку. Вдень за ним слідкуватиме радар.

Ми зумісне докладніше зупинилися над всіми фазами проєктованого випуску французького земного супутника, бо в цей самий спосіб випущено також, мабуть, советського сателіта. Там також мусіли відділятися частини ракети, з яких дві перші впали десь на землю, а остання, як знаємо, супроводила супутника в його льоті довкола земної планети.

ДОЛЯ РОДУ РОЗУМОВСЬКИХ

По закінченні наполеонських воєн відбувся в 1815 році т. зв. Віденський конгрес, який накреслив нові границі Європи, що втрималися аж до першої світової війни. Одним з учасників того конгресу був українець, тодішній російський амбасадор у Відні і особистий приятель царя Александра I, князь Андрій Розумовський. Саме за заслуги на тому конгресі він одержав князівський титул і герб.

Портрет князя Андрія зберігся на картині французького відомого маляра Ж. Ізабеля, який намалював усіх учасників конгресу. До речі, Ізабей був також малярем і портретистом Наполеона. В Національній Бібліотеці у Відні зберігся також окремий портрет кн. Андрія з молодшого віку, з підписом: Andrej Graf Razoumowski.

Князь Андрій Розумовський був сином останнього за часів Козаччини гетьмана України, — Кирила Розумовського.

Увійшовши в морганатичне подружжя (шлюб з нерівною, при чому діти не користуються правами вищого стану) з Олексієм Розумовським, дочка Петра I — цариця Єлисавета післала молодшого його брата Кирила на студії до Німеччи-

Князь Андрій Розумовський

ни (в місто Геттінген). Єлисавета любила українські звичаї, ношу та наряд і часто побувала в родиннім селі Олексія — Лемешах і в Києві. У Печерській лаврі вона бувала на богослужбах, а в себе в Петрограді завела український театр і капелю бандуристів. Під час одного перебування цариці в Україні українське дворянство вручило їй меморіал з проською повернути гетьманство в Україні. Цариця погодилася і гетьманом назначила Кирила Розумовсько-

го, що саме повернувся з студій.

Андрій народився в 1752 році в Петрограді. Матір'ю його була двірська дама цариці — Нарішкина. Гарний з лиця і поставою, він здобув собі симпатії і цариця вислала його як посла на королівський двір у Неаполі. Там він належав до приятелів королеви Марії Кароліни, дочки австрійської імператриці Марії Тереси. Вони обидвоє увійшли в історію як найбільш запеклі вороги Наполеона. Кароліна, втративши неапольський трон (його дав Наполеон своїй сестрі і ген. Муратові), перебувала на вигнанні на Сицилії і всю акцію проти Наполеона вела саме через Андрія Розумовського, лорда Нельсона і його місс Гамільтон.

Вміжчасі гетьман Кирило, із своїм козацьким полком, допоміг Катерині засісти на царському престолі. З вдячності за це вона толерувала гетьманство, але тільки до його смерті, а після неї вона завела в Україні кріпацтво, скасувала вольності старшини і зруйнувала Запорозьку Січ.

Князь Андрій під час свого послухання у Відні побудував

палац, який стоїть і до сьогодні. Там відбувалися ті славні балі, від яких Віденський конгрес і прозвано "танцюючим". Брали в них участь члени делегацій і сам російський цар Олександр І. Андрій Розумовський був меценатом музиків, між ними й світової слави композитора Бетговена. З вдячності Бетговен присвятив йому кілька своїх композицій, що з іншими багатьма Бетговеновими творами були виконувані вперше в палаці Розумовського.

Закінчивши дипломатичну кар'єру, князь Андрій залишився постійно жити у Відні. Тоді він був уже жонатий вдруге з австрійською графинєю Тунггайм, з якою мав діти, які вже виховувались в австрійському дусі. Сам він також прийняв римокатолицьку віру. Помер у Відні 1836 року.

Рід його остаточно вимер під час першої світової війни, коли поляг у бою як австрійський кавалерійський старшина його останній нащадок.

У Відні залишився тільки палац Розумовського при Разумовскігассе, де тепер приміщений геологічний інститут.

НАЙСТАРШІ РЕШТКИ КОСТЕЙ РОЗУМНОЇ ЛЮДИНИ

В Китаї, як повідомляє професор Пей Вей-чунг, в місцевості Голюнґ знайдено череп розумної людини з епохи молодшого палеоліту, датованої на 200 тисяч літ тому. Це найстарша знахідка решток костей розумної людини, знайдених до цього часу.

Другою незвичайною подією є знайдення людських скелетів у Південному Китаї разом з неолітичними знаряддями, які датуються на 10 тисяч років перед нашою ерою.

ЩОМІСЯЧНИЙ КОНКУРС “МИ І СВІТ”

Відповіді на питання з вересня:

1. Автором тексту до пісні “Верховино, свідку ти наш” був письменник Микола Устиянович.

2. Перший в Галичині видвигнув потребу змагати до створення української соборної держави, в склад якої увійшла б і Галичина, — о. Василь Подолинський, парох села Ветлина, Писького повіту, що написав в 1848 році трактат “Глос пшестрогі”.

3. Мережа українських кооператив на Буковині звалася “Селянська Каса”.

Ніхто з Читачів не дав правильної відповіді на друге питання, отже й нікому не признано першої нагороди в сумі 15 дол. На два інші питання наспіло чотири правильні відповіді, між якими вильосовано другу нагороду в сумі 5 дол., що її одержала пані Ярослава Гоїв з Дітройту.

Наші нові питання:

1. Хто командував українськими відділами в боях за Львів в листопаді 1918 року?
2. Хто й коли видав перший український підручник руханки?
3. Котра з українських письменниць була найтісніше зв'язана з Францією?

Відповіді на ці питання слід надсилати найпізніше до 20 грудня ц. р. Пригадуємо, що реченець надсилання відповідей жовтневого конкурсу минає 20 листопада.

Нагороди за правильні відповіді уфундує відома фірма — магазин хатнього устаткування

ALPHA FURNITURE CO.

735 Квін Стр. Вест — Тел. EM 3-9637 — Торонто, Онт.

НАФТА УКРАЇНИ

Одним із основних центрів добування нафти на Україні є Прикарпаття. Раніше нафту добували, головним чином, на Бориславських родовищах у Дрогобицькій області. Тепер у Прикарпатті створено новий нафтовий центр — Долина, Станіславської області. Розвідка знайшла глибинну нафту і на старому, майже залишеному Битківському промислі в тій самій Станіславській області.

Нині Долинський промисл — найбільший в Україні. Добування нафти на ньому швидко зростає. За минулий рік воно збільшилось удвоє. Уже тепер з долинських промислів одержується нафти в два з чимсь рази більше, ніж з Бориславських. Найновіші засоби і способи розвідки дозволяють відкривати все нові і нові глибинні пласти нафтоносних родовищ у Прикарпатті. Недавно в Долині виявлено новий нижній нафтоносний горизонт, що дає фонтани дебітом понад 100 тонн на добу.

Торік в Україні було видобуто 761,800 тонн нафти — це на 43 проценти більше, ніж у попередньому 1955 році. Ні одна галузь добувної промисловості не дала за рік такого приросту продукції, як нафтова. Прикарпатські промисли поки що є основні джерела добування нафти в Україні. Але рік-у-рік дедалі більша кількість нафти починає надходити і з інших, молодших нафтових районів.

Між селом Радченківським, що стало тепер містом, і залізничною станцією Гоголево розташувався один із перших нафтових промислів Полтавщини — Радченківський. Тут відкрито шість нафтоносних горизонтів. З 1952 року провадиться промислове розроблення їх. Тут єиріс великий впорядкований посілок нафтовиків. У блакитному полтавському небі вималюються ажурні силуети нафтових вишок, які йдуть далеко в степ. За 20 кілометрів від Радченкова біля станції Сагайдак виникає другий полтавський промисел, де вже працюють п'ять фонтанних свердловин.

Великі перспективи має розвідка нафти на території Дніпровсько - Донецької западини, північних окраїн Донбасу і Причорноморської западини. В районі Шебелінки, Харківської області, відкрито багатоще родовище газу, який містить у собі важкі вуглеводні, що говорить про можливість наявності нафтових покладів. Крім цього, там є і безпосередні ознаки наявності нафти.

У 1957 році будуть введені в дію нові нафтові горизонти в Сталінській області. Проводиться підготовка до розвідувального буріння в Чернусі і Кибенцях, Полтавської області. В Кримській області організується промислове добування нафти на площах — Приозерній, Миловій і Білокам'яній. Розвідку

вальне буріння організується в Коханівці, Львівської області, та в інших районах України.

Є всі підстави сподіватися

що в майбутньому власний видобуток нафти на Україні повністю покриватиме потреби республіки на рідке паливо.

Леонід Гурдин

ПШАТОВЕ ДЕРЕВО

Біля підніжжя Мовас-дагу, високої гори у Вірменії, стоїть пшатове дерево. Величезний пшат, що пам'ятає часи перських завойовників. Земля, на якій він стоїть, — камінь. А камінь це камінь. У ньому немає соків для життя. Щоб жити свій богатирський стовбур, обтяжений лапатим гіллям, пшат вгризається корінням у камінь. Коріння це не звичайне: воно товсте, наче слонячі ноги, і гостре, як меч. І дерево стоїть. Його не згинає буря. Його не старить час. Кожне покоління наносить на товсту кору свою позначку: надрізи на живому тілі дерева. Нічого. І це зносить воно. Як милі знаки минулого, трохи постарілі від часу, дивляться вони на нас. І ми нанесемо свою позначку, і наш напис світитиме у віках, як дорогі знаки для нового покоління.

Стоїть пшат, міцно втиснувшись у каміння. Біля нього б'є з розщелини вода: холодна влітку, тепла взимку. Перехожий, напившись, годинку-другу посидить під його захистом. І дерево щедро винагороджує мандрівника: влітку життєдай-

Дерев'яна церква у Ясенівці, пов. Долина (Зах. Україна)

ною прохолодою, восени — плодами.

Не знаю чому, але кожного разу, задумуючись про тебе, мій рідний краю, я згадую це дерево.

Переклад з вірменської мови.

ЩОБ НЕ СТАРІТИСЯ

1. Перестати рахувати свої і своїх знайомих роки.

2. Знайти у телефонній книжці адресу найближчої публічної бібліотеки і зайти там хоч раз на тиждень.

3. Заміняти своє старе авто на нове.

4. Час-до-часу купити собі декілька щоденників у різних мовах і простудіювати сторінки з оголошеннями.

5. Почати робити щось таке, що завжди хотілося робити, але не було відваги.

6. Зайти до центового skleпу на "гот-дога".

7. Рішитися на щось таке, чого ви взагалі не мали в пляні.

8. Повикидати зі шухлядів старе "шпаргалля".

9. Визбутися почуття обов'язку прочитати всі книжки, що ви їх колектуєте від років.

10. Не оправдуватися, якщо ви не читали найновішої повісти чи якоїсь статті в популярному часописі.

11. Написати листа до когось невідомого: якогось автора, видавництва, фільмового артиста, до якогось громадянина, для якого ви маєте велике признание, чи навпаки.

12. Навчити когось своєї спеціальності.

13. Пробувати нові ідеї, нову фізичну, нову екстравагантну обстановку хати, щось цікаве, оригінальне в одягу, меню і т. д.

14. Скропити свою постіль, шафу, білизну кольонською водою.

15. Одягатися елегантно й уважно в будний день, коли йдете до нудної, прикрої праці.

16. Якщо ви посідаєте якусь річ, якої ви не любите, але жалієте її позбутися, — викиньте її ще сьогодні!

17. Хоч раз на тиждень змініть свій щоденний поділ годин: в іншій годині підіть спати, в іншій встаньте, приготуйте собі якусь зовсім несподівану страву, підіть до ресторану на вечерю...

18. Почніть вслухуватися у модерну музику, як ніхто не бачить — спробуйте танцювати "рок-ен-рол"!

19. Започаткуйте нове товаришське середовище.

20. Заінтересуйтеся спортом, чи політикою, чи взагалі чимось.

21. Не почувайтесь до обов'язку конкурувати в усьому з молодшими від себе.

22. Не будьте вперті в своїх переконаннях, тільки послідовні. Тримайте відкриті брами для нових ідей.

23. Там, де ви звичайно казали "ні", скажіть "так" — і обсервуйте, що станеться.

24. Почніть брати лекції музики, або чужих мов, або стенографії, або модерних танців.

25. Заплануйте собі якесь цікаве зайняття, що було б розраховане на довшу мету, наприклад: плетення хідника із решток матеріалів, колектування репродукцій вартісних картин, послідовне відвідування цікавих місць і околиць вашого мі-

ста, вишивання волічкою на випранім мішку з картопель і т. д.

26. Почніть вивчати слова, або хоч мелодії популярних пісень.

27. Перестаньте думати, що ви є авторитетом у всьому, а зачніть працювати над тим, щоб ви стали авторитетом в одній якійсь ділянці.

28. Розвиніть у собі почуття гумору і почніть призибувати репертуар жартів і цікавих історій.

29. Купіть собі імениновий презент.

30. Купіть презент своїй жінці, чоловікові, господині...

31. Дозвольте собі час-до-часу на якусь екстравагантцю.

32. Почніть вивчати чужі слова.

33. Напишіть листа до когось, з ким ви вже дуже давно не були в контакті.

34. Зробіть якесь добре діло комусь, що ви його з цілої душі ненавидите!

35. Час-до-часу йдіть пішки, замість їхати трамваєм чи авто.

36. Купіть собі щось таке, що ви любите, а не те, що є практичне.

37. Справте собі нові окуляри.

38. Запросіть до себе когось у гості і приготуйте якесь зовсім екстравагантне меню.

39. Почніть їсти страви, що є для вас зовсім нові і несподівані.

40. Явітья на вечерю гарно одягнені.

41. Почніть говорити своїм найближчим компліменти, скажіть — як вони гарно виглядають, які вони симпатичні, милі...

42. Часто беріть гарячий туш або гарячу купіль.

43. Пробуйте нові косметичні ідеї.

44. Не будьте снобом, коли хтось поводитья незгідно з вашими засадами.

45. Всі ситуації трактуйте природно, по людяному, не робіть круглих, здивованих, чи обурених очей. Усміхніться!

46. Пробуйте звести до купи людей, що, на вашу думку, будуть мати велике задоволення зі свого товариства.

47. Колектуйте меблі, які вигідні, але не завигідні, щоб ви непотрібно забагато не дрімали.

48. Не оповідайте вдома тільки про самі свої клопоти і гризоти. Забудьте про них.

49. Купіть собі квіти.

50. Почніть одягатися в ясні кольори. Визбудьтеся упередження до деяких красок, нпр. червоної, фіолетної, зеленої.

51. Не їдьте те саме, з тими самими людьми, в тому самому ресторані кожного дня. Спробуйте зміну.

52. Несподівано почніть робити порядки в бюрку, шафах, в альбомах...

53. Справте собі зошит і олівець виключно, щоб записувати свої ідеї, справи для полагодження, дати для запам'ятання.

54. Визбудьтеся снобства і штивної формальности.

55. Одного вечора, замість дивитися на телевізю, підіть до кіна.

56. Почніть учитися їздити авто.

57. Відвідайте музей і експонати з льодової доби і усвідоміть собі, що то значить на правду бути старим!

Зібрала Віра Ке.

ТАК ПОСТАЄ ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

Побував оце в нас проф. Володимир Кубійович і свіжо пригадався Париж та далекий Сарсель, де постає велике діло — перша енциклопедія українознавства.

Хто такий проф. Кубійович? — Між старшими либонь немає одніської особи, яка його не знала б. А молодшим, тим, хто виростав уже на чужині, в кількох словах про це розкажемо.

Уродженець Лемківщини, Володимир Кубійович, завдяки своєму спеціальному обдаруванню, в дуже молодому віці визначився, як талановитий географ і картограф. Його іменовано доцентом Краківського університету і простелився йому легкий шлях до професорської катедри, що в Польщі давало не тільки славу, але й прекрасне фінансове забезпечення. Але не в той бік стелились мрії молодого доцента. Йому хочеться опрацювати великий атлас України, де в десятках карт були б подані всі відомості про Україну, про її багатства і передусім заповідяну їй кривду — пошматовання її земель поміж сусідів-загарбників. Цій праці він присвячує весь свій час і, закінчивши її, з такою ж пошвятою та впертістю шукає видавців та передплатників свого атласу. Зрозуміле, що появу Атласу України зустріла польська державна адміністрація та суспільність з обуренням. Це ж був науковий доказ на те, що Польща неправдою присвоїла со-

бі західно-українські землі. Доцент Кубійович стає ворогом ч. 1 польської держави і з наказу уряду університет його звільняє з праці. Але для українців проф. Кубійович стає героєм, восібленням боротьби за свободу. І в тому моменті починається друга світова війна. Німці, що вже від кінця 1939 року окупують західну частину Галичини, йдуть на зустріч українцям, які хочуть мати свій комітет, що репрезентував би українське населення та дбав би про його потреби. Такі комітети, зрештою, мають також поляки і навіть жиди. Тоді українці самі видвигают проф. Кубійовича, як такого, що не заангажований в ніяких партіях чи групах, але вітшається загальною пошаною. І так починаються для професора Кубійовича важкі дні перебування між молотом і кувалдою, поміж пресією німецького наїзника і його ціллями та поміж бажанням як найбільше допомогти своїй справі та своєму народові. Ледве, чи хтось інший був би краше виповнив це завдання та зміг би так спокійно дивитись кожному ввічі після розвалу гітлеризму, як проф. Кубійович.

В нових обставинах еміграційної дійсності професор не зрікається одного — дальшого служіння своєму народові. — "Куди легше було б жити, народившись членом іншої нації," — сказав недавно проф. Кубійович, — але раз я народився українцем уважаю своїм песім

обов'язком робити те, що роблю”.

І ось цей обов'язок велів проф. Кубійовичеві стати мотором відновлення діяльності Наукового Товариства ім. Шевченка на еміграції та він велів йому взятись за велике, майже понад силу, діло опрацювання першої енциклопедії українознавства, якої загальна частина вийшла вже тому три роки, а тепер викінчується перший том другої — гаслової частини. “Можливо, коли б я знав наперед, скільки клопотів з цим буде зв'язаних, — сказав проф. Кубійович у своїй промові в Торонті — може я й не піднявся б цього.”

Енциклопедія, звичайно, — це не твір проф. Кубійовича. Це вислід праці двох сотень її співробітників — ближчих і дальших. Але проф. Кубійович є її, що так скажемо, науковим організатором і душею. Це він добирає собі співробітників і ними кермує, як диригент кермує хором. Перший дібраний ансамбль швидко розбила доля. Вже під час переїзду НТШ з Німеччини до Франції, з огляду на матеріальні умовини, не всіх потрібних людей можна було взяти зі собою. Незабаром після того професор Кубійович і Сарсель зазнають першої великої втрати: вмирає співредактор енциклопедії і незаступимий етнограф проф. Зенон Кузеля, тодішній голова НТШ. По деякому часі нова втрата, — вмирає історик Б. Крупницький. Врешті — для проф. Кубійовича найбільший удар з усіх — смерть проф. Миколи Глобенка, великого знавця всієї української культури та зокрема мови й літератури.

Легко є робити енциклопедію, коли мається під рукою іншу енциклопедію того самого типу. Українська енциклопедія була досі тільки одна — загальна, що вийшла у Львові в тридцятих роках. Війна принесла чимало змін і прогалину яких п'ятнадцятих років прийшлося заповнювати, спираючись майже тільки на пам'яті поодиноких вчених — фахівців з різних ділянок. Не було під рукою повних бібліотек, не було навіть комплектів газет, які вміжчасі появлялись та з яких можна було б довідатись про деякі факти і зокрема про дати смерті поодиноких діячів. Загальна передвоєнна енциклопедія була у великій мірі звужена тільки до західно-українських земель, бо годі було тоді мати відомості про східні землі. І це прийшлося заповнювати з пам'яті вчених, які дрибули на еміграцію з Східної України. Отже зрозуміло, чому таким великим ударом була саме втрата проф. Глобенка — справжньої енциклопедії всіх культурних проявів на землях за Збручем.

Долучились також чималі клопоти чисто технічного порядку: у Франції нема доброї української друкарні, яка розпоряджала б потрібними друкарськими шрифтами та була б настільки технічно справною, щоб друкувати енциклопедію. Прийшлося отже, перебуваючи у Франції, друкувати енциклопедію в Німеччині, в Мюнхені. Це вимагає частих та коштовних виїздів до Німеччини і самого проф. Кубійовича, і його найбільших співробітників, зокрема пані Софії Яневої, — редакційної секретарки, що багато

технічної праці двигас на своїх раменах.

До всього долучується брак фінансових засобів, вже не на гонорарі для співробітників, бо більшість з них працюють за дармо, а просто на оплату друкарні. За цю невдячну роль — організувати фонди на видання енциклопедії взялось видавництво "Молоде Життя", яке в теперішній подорожі по Америці репрезентує д-р Атанас Фіголь.

Канадійська велика енциклопедія, яка щойно має опрацюватися, береться за свою працю із закладовим капіталом 1,000.000 доларів. Наукове ТОВА-

риство ім. Шевченка взялося за це велике діло дослівно без сотика. Це, що сьогодні вже половина праці пророблена, то справді подивугідний подвиг і редакційного колективу, що витривав у праці, і всього жертвенного українського громадянства, яке все таки зложило ті найпотойбішні гроші на видання тих кількох томів.

Знаємо, що і в дальшому ні не зменшиться завзяття редакції, ні не змаліє підтримка української громади. Енциклопедія українознавства вийде не тільки в українській мові, але також на кількох інших мовах та голоситиме світові правду про Україну. (мк)

ПОЕТИЧНИЙ "СПУТНИК"

В СССР преса стільки розписується про советського земного супутника — сателіта, що це витворило вже якусь хворобливу психозу.

Московська радіовисильня подала, що "спутник" має свою власну адресу. Вона дуже проста: "Москва-спутник".

Німецька комуністична преса щодня публікує вірші, що їх "надхненником" є штучний сателіт. Орган комуністичної молоді "Юнге Вельт" видруккував музику до "спутник-польки", а в тижневику "Дер Зонтаг" появилася вірш якогось "пііти", що починається:

Зійшла на сході зірка-новина

Товариш Місяць народив сина..."

Психоза перекинулася і на західний світ. В Англії випущено новий тип жіночих капелюшків з червоним велюром, які названо "червоний місяць", а в Каліфорнії якийсь винахідливий шинкар винайшов "сателіт-коктейл", на базі советської водки, якого чарка вистачає, "щоб знайти на місяці".

ЧИ НЕ ЗАКРУТИТЬСЯ В ГОЛОВІ

За нецільих дві години можна буде залетіти з Європи до Америки, якщо здійсниться передбачення дослідників. Вони кажуть, що за 6—7 літ появляться перші пасажирські літаки з атомними моторами. Ці літаки матимуть швидкість 1000 метрів на секунду (3.600 км. на годину). Вони могли б перебувати в повітрі 200—300 годин без приземлення.

НАШ ПОДАРУНОК ПЕРЕДПЛАТНИКАМ

ДВІ ЦІННІ КАРТИНИ

М. Кричевського й А. Сологуба

вартости 150 доларів

Участь в конкурсі на них візьмуть:

1. Всі, хто приєднає нового передплатника для журн. "Ми і Світ" (більша кількість передплатників — більше шанс),
2. Всі, що стануть новими передплатниками "Ми і Світ".

При цьому ж будемо брати до уваги не саму подану адресу, а вплачену річну передплату.

Вильосування нагород відбудеться 20 січня 1958 року.

Надіємось, що в конкурсі візьмуть масову участь усі наші Приятелі, щоб одночасно допомогти в розбудові "Ми і Світ", причинитись до поширення українського мистецтва і використати нагоду набути цінну картину.

Зокрема повинні скористати з конкурсу ті, хто купує журнал принагідно поодинокими числами.

Пригадуємо також що передплата журналу для приятелів є не поганим різдв'яним дарунком!

НА УЛЬТРАКОРОТКИХ ХВИЛЯХ

У сучасному радіозв'язку, в науці й техніці важливе значення мають ультракороткі хвилі, тобто електромагнітні хвилі довжиною коротше 10 метрів із частотою коливань понад 30 мегагерц.*) Діапазон цих хвиль розподіляють на піддіапазони метрових, дециметрових, сантиметрових і міліметрових хвиль. Ультракороткі хвилі застосовуються в телебаченні, радіолокації, радіонавігації, радіозв'язку, місцевому радіомовленні, радіорелейному зв'язку, радіотелемеханіці, радіоастрономії тощо.

Радіотехніка вже давно освоїла довгі, середні і короткі радіохвилі. Закони поширення цих хвиль добре вивчено. Технічне ж використання ультракоротких хвиль почалось лише близько 20 років тому. Освоєння їх дуже сприяв розвиток радіолокації і телебачення.

З допомогою ультракоротких хвиль легко здійснювати так звану частотну модуляцію досить широким спектром низьких частот, які забезпечують дуже високу якість відтворення програм, що передається. Приймачі, призначені для прийому частотно-модульованих

коливань, менш чутливі до різних перешкод. Крім того, самі перешкоди атмосферного та індустриального походження мають на ультракоротких хвилях значно меншу інтенсивність, ніж на більш довгих хвилях. Все це привело до того, що в останні роки ультракороткі хвилі почали застосовувати дуже широко для високоякісного радіомовлення.

На ультракоротких хвилях працюють радіорелейні лінії зв'язку, які являють собою ланцюжок приймально-передавальних радіостанцій, розташованих одна від одної на відстані 40-50 кілометрів. По одній радіорелейній лінії можна передавати одночасно сотні телефонних розмов, радіомовні і телевізійні програми.

Ультракороткі хвилі, як правило, не відбиваються від верхніх, іонізованих шарів атмосфери. Тому вони можуть проникати у міжпланетний простір і, навпаки, з космічного простору попадати на землю. Ця особливість робить їх незамінними під час космічних польотів для зв'язку з міжпланетними кораблями. Технічно легко здійснюється направлена передача ультракоротких хвиль у вигляді вузьких пучків, подібних до світлових променів прожектора. Можливість направленої передачі ультракоротких хвиль використовується в радіолока-

*) Мегагерц — тисяча кілогерц або мільйон герц (10^6). Герц — одиниця виміру частоти коливання, яка відповідає одному періодові в секунду.

ції для визначення напрямку на об'єкт, що спостерігається, в радіорелейному зв'язку — для зменшення потрібної потужності передавачів лінії і в ряді інших випадків.

Все це показує, яку важливу роль відіграють ультракороткі хвилі в сучасній радіотехніці.

Проте закони поширення ультракоротких хвиль вивчено ще недостатньо. Не так давно вважали, що ультракороткі хвилі в атмосфері поширюються подібно до променів світла, що, поширюючись над землею, ці хвилі огниають деякою мірою земну поверхню, але за лінією горизонту їх інтенсивність дуже швидко падає. Тому виникла думка, що зв'язок між двома ультракороткохвильовими радіостанціями, які розташовані на землі, можливий лише в межах прямої видимості — на відстані кількох десятків кілометрів.

У дальшому експлуатація чинслених радіолокаційних станцій показала, що приймання ультракоротких хвиль можливе і за лінією горизонту, при відсутності прямої видимості між приймачем і передавачем. Вивчення цього явища підтвердило, що ультракороткі хвилі поширюються в нижніх шарах атмосфери не прямолінійно, а по деяких криволінійних траєкторіях. Це пояснюється тим, що температура, вогкість і густість атмосфери змінюються залежно від висоти. Радіохвилі, переходячи з одного шару атмосфери в інший, який має іншу густість, вогкість і температуру, заломлюються подібно до того, як заломлюється промінь світла, переходячи з одного прозо-

рого середовища в інше. Це явище зветься рефракцією.

При нормальному стані атмосфери радіохвилі в результаті рефракції заломлюються так, що від передавача вони можуть потрапити в точки на земній поверхні, розташовані за лінією горизонту. У деяких випадках густість і температура нижніх шарів атмосфери розподіляється так, що ультракороткі хвилі на певній висоті дуже заломлюються і попадають на землю, потім вони відбиваються від землі, знову заломлюються в атмосфері і повертаються на землю і т. д.

Отже, ультракороткі хвилі можуть поширюватись на дуже великі відстані — на сотні і тисячі кілометрів. При цьому вони поширюються у досить вузькому нижньому шарі атмосфери, який зветься атмосферним хвилеводом. Атмосферні хвилеводи найчастіше створюються у тропічних зонах над поверхнею моря. Їх поява зв'язана з аномальним станом атмосфери, який виникає при певних метеорологічних умовах.

Використання атмосферних хвилеводів для дальніх зв'язків на ультракоротких хвилях утруднюється тим, що такі хвилеводи створюються нерегулярно, внаслідок чого не може бути забезпечено надійний систематичний радіозв'язок.

В останнє десятиріччя багато радіолюбителів іноді приймали передачі телевізійних і мовних ультракороткохвильових станцій, розташованих від місця приймання за кілька сотень, а іноді й за тисячі кілометрів.

Таке радіоприймання пояснюється тим, що ультракороткі хвилі довжиною в кілька мет-

рів відбиваються від верхніх шарів атмосфери в тому випадку, коли ці шари дуже іонізуються внаслідок інтенсивної сонячної діяльності. Проте і цей вид дальшого поширення ультракоротких хвиль відзначається надзвичайною нерегулярністю і не може бути використаний для надійного зв'язку. До того ж, навіть при дуже сильній іонізації від іонізованих шарів атмосфери відбиваються хвилі, не коротші кількох метрів. Хвилі ще коротші — дециметрові і сантиметрові в будь-яких випадках вільно проходять через ат-

мосферу і на землю не повертаються.

До 1950-1952 рр. вважали, що регулярний зв'язок на ультракоротких хвилях на відстані, яка в кілька разів перевищує пряму видимість, взагалі неможливий. Проте в останні роки було встановлено, що ультракороткі хвилі будь-якої довжини (метрового, дециметрового і сантиметрового діапазонів) можуть, при певних умовах, прийматися регулярно на досить великих відстанях.

Докладніше вивчення умов регулярного зв'язку на ультракоротких хвилях на великих відстанях дало змогу визначити, що такий зв'язок можливий за рахунок розсіювання радіохвиль невеликими пульсаціями фізичних властивостей повітря, обумовлених наявними в нижніх шарах атмосфери (тропосфері) повітряними потоками або пульсаціями ступеня іонізації у вищих шарах атмосфери (іоносфері).

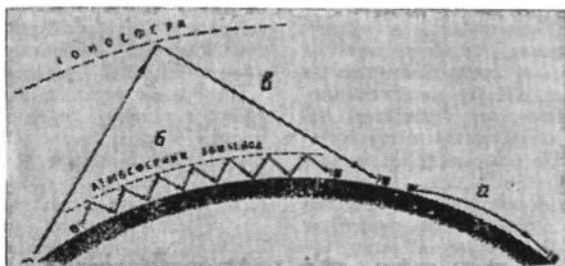
Таке поширення радіохвиль дістало назву дифузного.

Розглянемо докладніше фізичну картину явищ, зв'язаних з дифузним поширенням радіохвиль. Щоб краще усвідомити суть розсіювання радіохвиль в атмосфері, згадаймо деякі добре відомі оптичні явища. Світлові промені — це такі ж електромагнітні хвилі, як і радіохвилі, але значно меншої довжини. Тому багато оптичних явищ своєю природою надзвичайно подібні до ряду явищ, які мають місце під час поширення радіохвиль.

Багато хто спостерігав у темному нічному небі яскраві промені прожектора. Відомо, що світлові промені в односторон-

Розсіювання світла в атмосфері

Поширення коротких хвиль за межі прямої видимості

мү, прозорому середовищі поширюються прямолінійно. Тимчасом промінь прожектора добре видно і в тому випадку, коли спостерігач перебуває далеко з боку від траси променя. Зауважимо також, що джерело світла — прожектор може знаходитися при цьому відносно до спостерігача за лінією горизонту.

Чому ж спостерігач, незважаючи на це, бачить прожекторний промінь? Тому, що атмосфера не є абсолютно прозорим і однорідним для світлових променів середовищем. В атмосфері завжди є у більшій або меншій кількості тверді частинки — пил, а також найдрібніші водяні краплини. Промінь світла, зустрічаючи на своєму шляху таку частинку, пройде певною мірою через неї, заломившись (якщо вона прозора), а частково відіб'ється. Якщо на шляху прожекторного променя є багато таких частинок, то в результаті багаторазових відбиттів і заломлень частина світлової енергії піде в бік від основного напрямку поширення променя (його траси). Ця частина зветься розсіяним світлом. Попадаючи в око спостерігача,

воно і робить видимим прожекторне проміння.

Чим більше в одиниці об'єму повітря вздовж траси прожекторного променя містяться частинок, що розсіюють світло, тим чіткіше видно прожекторне проміння. Тому при більш менш значному вмісті краплинок води в атмосфері (наприклад, при невеликому тумані) промені прожектора видно значно краще, ніж при сухій, прозорій атмосфері, коли ці промені ледве помітні на фоні темного неба.

Подібна картина має місце під час дифузного поширення радіохвиль. Проте ролю розсіюючих частинок при застосуванні ультракоротких хвиль відіграють не частинки пилу або вогкості, а безперервні пульсації температури і вогкості повітря в кожній точці навколо деякого середнього значення.

Річ у тому, що на межі двох об'ємів повітря, які мають різні величини діелектричної постійної, радіохвиля заломлюється, а також частково відбивається. Якщо на шляху руху радіохвиль зустрічатиметься багато таких неоднорідних об'ємів, то радіохвиля розсіюватиметься в

усі боки по відношенню до основного напрямку їх руху. Діелектрична постійна повітря залежить від його температури і вогкості. Отже, неоднорідності діелектричної постійної атмосфери обумовлені неоднорідностями її температури і вогкості.

Внаслідок нерівностей земної поверхні, різної температури окремих її ділянок і ряду інших причин у тропосфері постійно виникає вихороподібний рух повітря. При цьому вихор, який виникає в одній ділянці атмосфери, переміщується в іншу, частково зберігаючи температуру і вогкість висхідної ділянки. Тому такий вихор створює в атмосфері деяку зосереджену в певному об'ємі неоднорідність, яка безперечно переміщується у просторі. Багато вихорів, які весь час утворюються і переміщуються в тропосфері, і створюють ту масу неоднорідностей, яка обумовляє дифузне поширення радіохвиль.

У вищих сферах атмосфери молекули повітря весь час падають під вплив сонячної радіації, космічних променів та інших джерел. В результаті цього повітря іонізується, тобто в ньому з'являються позитивно заряджені іони і негативно заряджені електрони. Джерелом іонізації є також космічні частинки — метеорити, які безперервно попадають у земну атмосферу.

Ступінь іонізації в даній точці весь час пульсує і в кожний момент часу відмінний від ступеня іонізації у сусідніх точках. Попадаючи в такий іонізований шар, ультракороткі хвилі, як правило, проходять через

нього, не відбиваючись, але внаслідок неоднакової щільності іонізації невелика частина енергії завжди розсіюється.

Центрами розсіювання в іоносфері є ділянки, щільність електронів в яких вище середнього рівня. Ці ділянки більш або менш безладно переміщуються одна відносно одної в порівняно тонкому шарі на висоті близько 100 кілометрів над поверхнею землі. Неоднорідності цього виду також обумовлюють дифузне поширення радіохвиль.

Розглянемо умови, яких треба підтримувати при практичному використанні явищ дифузного поширення радіохвиль для зв'язку. Насамперед треба звернути особливу увагу на ту обставину, що енергія розсіюваних радіохвиль значно менша, ніж енергія хвиль, які поширюються в основному напрямі. До того ж слід врахувати, що ця незначна енергія розсіюється в усі боки, а не концентрується у вигляді направленого пучка, хоча в напрямках, ближчих до основного напрямку поширення, інтенсивність розсіяної енергії більша. Тому рівень інтенсивності розсіяних радіохвиль в місці їх приймання дуже невеликий.

Щоб підняти цей рівень до величини, достатньої для надійного регулярного приймання дифузно поширюваних радіохвиль, передавач повинен бути досить великої потужності, вимірюваної принаймні десятками кіловат. Крім того, треба направити випромінювані антеною передавача радіохвилі у вигляді вузького пучка. Очевидно, при цьому на трасі проходження такого пучка через оди-

ницю об'єму атмосфери проходять більша потужність радіохвиль, отже, і розсіювана енергія буде відповідно більшою.

Антену приймача також має відзначатися високою направленістю. Це значить, що вона повинна "бачити" попереду себе простір, обмежений конусом з можливо меншим тілесним кутом. При цьому антену приймача треба орієнтувати так, щоб її діаграма направленості пересікала основний пучок радіохвиль, сформований антеною передавача. Таке пересічення створює деякий розсіюючий об'єм, з якого розсіювані в напрямі приймальної антени радіохвилі попадуть до неї.

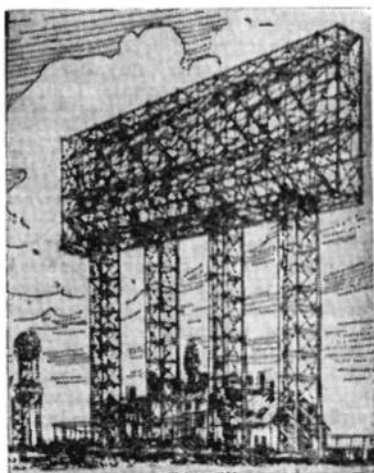
Звичайно, великі коливання температури і вогкості в даній точці мають місце у нижніх шарах атмосфери. Отже, ці шари відзначаються кращими розсіюючими властивостями. Тому при використанні дифузного поширення в тропосфері слід прагнути до того, щоб розсіюючий об'єм створювався б якомога ближче до земної поверхні. З цією метою слід направляти антену передавача так, щоб сформований нею потік радіохвиль мав по можливості менший кут відносно земної поверхні. Так само повинна бути направлена приймальна антена.

Під час дифузного розсіювання в іоносфері розсіюючий шар атмосфери перебуває на певній, мало змінюваній у часі, висоті. Тому в даному випадку кут напрямку антени передавача і приймача залежить від відстані між ними і добирається так, щоб діаграма направле-

ности обох антен пересікала приблизно по середній трасі.

Дифузне поширення ультракоротких хвиль у тропосфері можна застосовувати для зв'язку на відстанях до кількох сотень кілометрів, в діапазоні хвиль від трьох сантиметрів до трьох метрів. В діапазоні довших ультракоротких хвиль застосовується дифузне поширення в іоносфері на відстанях 1000-2000 кілометрів.

На відстанях менше 1000 кілометрів унікають застосування цього виду дифузного поширення, оскільки на таких відстанях рівень потужності, яка приймається, сильно знижується. Це є наслідком різкого зменшення кута між діаграмами направленості приймальної і передавальної антен, а також зменшення інтенсивності енер-

Антену для ліній зв'язку за рахунок дифузного поширення в іоносфері

рії, розсіяної в напрямку приймальної антени.

Питання дифузного поширення теоретично розроблене далеко не повно. Велике значення для дальшого розвитку теорії мають експериментальні роботи, які інтенсивно проводяться тепер, особливо в зв'язку з нагромадженням даних, які характеризують залежність потужності, що приймається, від різних умов.

Різнобічне вивчення дифузного поширення ультракоротких хвиль метрового, дециметрового і сантиметрового діапазонів є дуже важливим як з наукового, так і з практичного боку. Значне збільшення відстані між сусідніми станціями радіорелейних ліній або ж повне виключення всіх проміжних радіостанцій за рахунок використання дифузного поширення може привести до значного зменшення витрат на будівництво і експлуатацію радіорелейних ліній зв'язку, до здійснення морських переходів і передачі телебачення на великі відстані.

У Канаді, наприклад, встановлено передавач, який дає змогу передавати сигнали на дециметрових хвилях на відстані 480 кілометрів. Цей передавач забезпечить радіотелефонний зв'язок за рахунок дифузного поширення через райони зі складним профілем.

Є також дані про те, що в ЗДА вже введено в дію радіолінії, які забезпечують регулярний і надійний радіозв'язок на відстані до 1000 кілометрів за рахунок дифузного поширення. Прокладеться також ряд ліній

ще більшої протяжності, наприклад, лінія Маямі (Флорида) — Сан Жуан (Порто-Ріко) довжиною 1660 кілометрів.

Найважливіші дані по використанню дифузного поширення для радіозв'язку дають підставу вважати, що в найближчому майбутньому ультракороткі хвилі застосовуватимуться для зв'язку на далекі відстані так само широко, як і більш довгі хвилі.

У програмі широких наукових досліджень, що їх намічено провести під час Міжнародного геофізичного року, який почався 1 липня цього року, велике місце займає вивчення фізичних властивостей тропосфери та іоносфери.

В результаті цих досліджень будуть з'ясовані більш повно і глибоко закономірності в стані атмосфери, що залежать від метеорологічних чинників і впливу сонячної радіації. Нагромадяться відомості про інтенсивність метеорного "опроміювання" верхніх шарів атмосферної іонізації, що пов'язана з таким "опроміюванням".

Багато з цих питань одержать гнаслідок вивчення поширення радіохвиль і, зокрема, дифузного поширення.

В свою чергу одержані під час проведення досліджень за програмою Міжнародного геофізичного року знання про процеси, що відбуваються в атмосфері, сприятимуть більш повному і різнобічному використанню дифузного поширення радіохвиль для зв'язку, мовлення, телебачення і вирішення ряду інших важливих практичних завдань.

АКТОР, РЕЖИСЕР І ДРАМАТУРГ

(Уривок з книги спогадів "Мої стежки і зустрічі")

У вересні ц. р. проминуло 50 років з дня смерті Івана Тобілевича (Карпенка-Карого), визначного актора, режисера і драматурга: чий п'єси являють собою блискучу сторінку української класичної драматургії. Склалося так, що майже рівно в п'ятдесят років по ньому відійшла у вічність, 1 жовтня ц. р., його дочка Марія Тобілевич-Кресан, яка перед своєю смертю приладила до друку спогади про батька, написані матір'ю, Софією. Уривок з цих спогадів сьогодні передруковуємо.

На другий день після приїзду трупи на чолі з Саксаганським у нашому номері було дуже гарно і людно... Піднімали тости за розквіт українського театрального мистецтва. Іван проголосив окремий тост за здоров'я Заньковецької, вихваляв її талант та його значення для нашої української справи. Різні господарчі діла не дали мені змоги чути все те, що говорилося за столом, та коли Садовський і Саксаганський почали розмову про розподіл ролей, які грав Кропивницький, я навмисне припинила свою господарську роботу, щоб послухати і дізнатися які саме з них припадуть на долю Івана. Я знала від нього, що йому дуже хотілося грати в нових, написаних ним п'єсах: "Наймичці", "Безталанній" та "Мартині Боруді", — і дуже зраділа, коли почула, що для першого виступу на сцені Іванові призначено було виконати роль Мартина Боруді. Зовсім несподівано до мене звернувся Садовський і запро-

понував мені роль Палажки, дружини Боруді...

Гості порозходились, а ми з Іваном довго ще не лягали спати. Він читав п'єсу "Мартин Боруді" і робив при тому якісь нотатки, а я прибираючи посуд зі столу і мнючи його, думала про те, що і для мене розпочається новий етап у моїй діяльності. Я знову верталась до театральної роботи, але вже не хористкою, як це було, а репертуарною артисткою. Повна сумнівів щодо моїх акторських здібностей, я звернулася до Івана. Я просила його пригадати собі мої виступи в епізодичних ролях ще за перших часів моєї театральної роботи.

— А що як я не справлюсь з ролею Палажки і на все моє життя залишусь хористкою на вихідних ролях?! — турбувалася я, перешкоджаючи в своєму хвилюванні Іванові, що був заглибився у свою роботу над "Мартиним".

— У театрі нема маленьких або великих ролей: для яких не

треба було б мати акторських здібностей, — відповів мені Іван. — Кожна роля — це окремий, певний образ, накреслений автором. Актор не має права вийти на сцену, не попрацювавши перед тим над утворенням потрібного образу персонажа, хоч би цей персонаж являв собою лише другорядну, незначну особу в п'єсі. Адже автор чомусь вирішив увести до своєї п'єси цей незначний персонаж. Виходить, що для висвітлення його думки цей образ потрібний, як буває потрібний маленький гвинтик у великому колесі, а коли він потрібний, то як же акторові знехтувати цим образом і не опрацювати його так, як того вимагають закони акторської майстерності? Тебе хвалили у твоїх епізодичних маленьких ролях, — продовжував казати Іван, — виходить, ти давала потрібний для невеличкої ролі малюнок. А це вже свідчило про те, що в тебе були творчі здібності. Коли вони були тоді, чому б їм не бути й тепер?

— Ой, то ж були все куценькі ролі, що складалися з трьох або трохи більше речень, — перебила я Івана, уявивши себе на сцені у великій відповідальній ролі. — Велика роля, — це тобі не маленька пустяковина, — дала я з переконанням.

— Однаково, — відповів Іван. — Хіба осколок справжнього діаманта не має того ж самого вогню і блиску, що й більший шматок того ж самого дорогоцінного каменя? Дарма, що різміром обидва різні, а грають і сяють однаково. Так і ролі. Чи більша чи менша, а в кожній мусить відбитися і заграти справжній вогонь таланту. Та-

ланту ніщо не замінить, так само як не можуть замінити шліфовані і оброблені прості скельця справжнього діаманта, — закінчив Іван свої пояснення щодо значення будь-якої ролі в п'єсі.

— А хіба праця над собою і щоденна практика не зможуть допомогти людині виробити в собі акторську майстерність? — запитала я, почувавши непевність у своїх артистичних здібностях. "Навіщо ж морочити людям і собі голову, якщо праця не зможе зробити з мене артистку?" — подумала я, чекаючи з великим зацікавленням відповіді.

На це Іван твердо і рішуче заявив, що взагалі талант — це дар самого Бога. Цей дар ніщо не може заступити вже саме тому, що він полягає в якійсь дивовижній силі, яка допомагає обдарованій людині інтуїтивно вгадувати найкращі засоби для вияву тих чи інших думок та почуттів... Виходить, що обдарованість залежить не від людини. До цього Іван додав ще й те, що талант сам по собі — це те саме, що не одшліфований діамант. До обдарованості обов'язково потрібно прикласти багато зусиль і праці. Тільки тоді талант виявиться на всю широчінь і глибочінь, наблизить усіма своїми різнобарвними вогнями. При тій нагоді Іван багато ще чого цікавого розповідав мені про уперту працю різних уславлених людей над своїми природними здібностями... Серед них Іван Карпович назвав імена літературних талантів, а також відомих художників — малюнками яких у репродукціях він захоплювався. Пізніше, коли ми

відвідали з ним галерею, його захват талантами улюблених художників перевищив усяку міру. Його не можна було намовити іти додому. Він вертався безліч разів до полотен, які вабили його до себе своїм задумом і чудесним виконанням...

Обмірковуючи тип Палажки, ми з Іваном багато говорили і про Мартина. Іван довго спинався на причинах, які могли породити таких людей...

...Про Івана Карповича як про письменника можна було б, звичайно, написати багато більше, ніж тут я написала, але, на жаль, пам'ять людини недосконала. Ми, близькі люди його, не вміли оцінювати його роботу письменника. У вирі життя й театральній праці він і сам не надавав великого значення своїй літературній роботі. Вона була для нього лише підсобним джерелом, з якого він міг узяти й дати театрові нові п'єси для успішної діяльності українського театру.

Пізніше, коли він почав уже

друкувати свої твори, в нього ніколи не з'явилась думка про можливість залишити сцену й віддатися виключно письменницькій роботі. Та й не було у нього певності щодо своїх здібностей. Захоплюючись якою-небудь цікавою темою і ділячись зі мною своїм задумом, він не раз казав: "Річ може бути дуже широкою і цікавою по мислі, а тільки не знаю, чи подумаю".

Часом образи героїв п'єс настільки докучали йому, примушуючи його весь час думати про них, шукати характеристичних рис і деталей, що він аж втомлювався від повсякчасного перебування в їх примарному оточенні і казав мені іноді: "Ой, як трудно бути письменником! Капосні персонажі ніяк не хочуть показатись мені вже цілком виразними й живими. Задумані дійові особи на початку такі ще неясні. Вони силуються виринути у моїх думках і дуже повільно стають виразнішими й одгаються у вже помітні форми й одяг".

АВТОМОБІЛЬ АСФАЛЬТУЄ ШЛЯХИ

Чехословацькі інженери сконструювали автомобіль-цистерну, яка поміщує 8.400 літрів асфальту, що його підігрівається за допомогою спеціального горна. На автомобілі вмонтовано спеціальне устаткування, яке розливає асфальт смугою від 90 см до 7 метрів (в залежності від потреби).

Протягом 8 годин автомобіль, що його обслуговує 4 особи, може заасфальтувати 1 км шляху.

МЕХАНІЧНІ "ОЧІ"

На одному з підприємств у Каліфорнії (ЗДА) щоденно сортується до мільйона цитрин. Цю величезну роботу виконує всього 6 машин: їх електричні "очі" розрізняють п'ять ступенів забарвлення цитрини — від темнозелених до яскравожовтих. Такі ж машини зроблені також для сортування фасолі, гороху, соняшника, кави, горіхів тощо.

ХОЛОД СЛУЖИТЬ ХІРУРГІЇ

Серед багатьох лікувальних засобів, які застосовує сучасна медицина, великий інтерес являє собою штучне охолодження організму хворого з терапевтичною і хірургічною метою, або гіпотермія.

Наукову розробку цього питання було розпочато ще в другій половині XIX століття. Тоді зроблено спостереження, що бджоли в зимовий період перебувають у стані так званої зимової сплячки. Замість утримання їх у цей час в дещо утепленому приміщенні, вони були піддані заморозуванню. Навесні бджоли поступово повернулися до нормальної життєдіяльності. Цими дослідженнями зроблено важливе відкриття, яке стало лише першим кроком на шляху використання холоду для цілей медицини.

Проблема гіпотермії має безпосереднє відношення до розв'язання проблеми болю, над якою працюють нині представники медичної науки. Анестезіологію або науку про знеболювання виділено в особливу галузь знань. При медичних навчальних закладах організовано підготовку спеціалістів — анестезіологів.

Сучасна хірургія, як відомо, досягла серйозних успіхів у здійсненні складних хірургічних втручань на серці, легенях, головному мозку та інших ділянках людського тіла. Ці успі-

хи значною мірою пов'язані з розвитком анестезіології, яка швидко розвивається в співдружності з хірургією, фармакологією, невропатологією та іншими суміжними медичними науками. Над проблемою гіпотермії і гібернації (зимова сплячка) тепер працюють багато вчених.

Яка ж техніка здійснення гіпотермії? Тіло хворого охолоджують лише після того, як йому ввели деякі медикаментові препарати для пониження чутливості організму і потім дали наркоз. Через певний час, коли хворий глибоко засинає, його кладуть у ванну з крижаною водою.

Перевага гіпотермії полягає в тому, що під час операції, яку роблять над охолодженим організмом, у хворого різко понижується чутливість до больових подразнень. Крім того, зменшується небезпека кровотечі, понижується споживання організмом кисню. Останнє має особливо важливе значення, бо мозок, що звичайно одержує кисень з кров'ю, не витримує кисневого голодування більше 5-7 хвилин, печінка — більше 15-20, а нирки — більше 40 хвилин. При гіпотермії ж, коли потреба організму в кисні різко знижується, життєздатність цих органів значно подовжується. Підвищення ж температури тіла проти норми, навпа-

ки, збільшує ступінь споживання кисню на 13 процентів на один градус температури.

Тепер гіпотермію починають застосовувати не тільки при хірургічних втручаннях на серці, великих кровоносних судинах та ін., але й з метою боротьби проти тривалого болю взагалі. Вже є цінні спостереження, коли цей спосіб вживали для тривалого охолодження при температурі тіла, доведеної до 24 градусів. При цьому тривалість охолодження і "морозний сон" тривали від 24 годин до 8 днів, даючи позитивний результат.

Для штучного охолодження тіла оперованого застосовують комбіноване загальне знеболювання у вигляді внутрітрахеального і внутрішнього наркозу в поєднанні з підшкірною ін'єкцією так званих "лігічних коктейлів". До складу цих "коктейлів" входять препарати, що діють на нервову систему, що понижують загальну реактивність організму, чутливість, обмінні процеси тощо. Потім тіло хворого охолоджують у ванні з крижаною водою.

Поряд з цим були спроби викликати охолодження тіла з допомогою введення в організм, зокрема в сонну артерію (в напрямку до мозку), охолодженої крові, охолодженої рідини — фізіологічного розчину кухонної солі — в прямий кишку, шлунок, плевральну порожнину і т. д. Внаслідок застосування всіх цих комплексних заходів температуру тіла знижують на 5-10 і навіть більше градусів порівняно з його вихідною температурою. Після такого охолодження навіть у найтяжчих хворих роблять успішні хірур-

гічні втручання без ризику викликати операційний шок (удар).

Проте всі існуючі методи охолодження або дуже складні за своєю технікою, або становлять певну небезпеку для хворого. У зв'язку з цим гіпотермія, будучи найціннішим досягненням сучасної медицини, не дістала ще великого поширення і застосовується поки що лише в окремих лікувальних закладах.

Можливість досягти загального охолодження всього організму шляхом місцевого застосування холоду, тобто тільки на ділянку голови або тільки на ділянку хребта, або ж одночасно і на ділянку голови і хребта, відкриває нові важливі перспективи широкого застосування штучної гіпотермії не тільки в хірургічній практиці, але й у галузі акушерства і гінекології під час проведення найбільш відповідальних хірургічних втручань, а також в клініці внутрішніх хвороб і неврології.

Проведена робота по штучній гіпотермії, розробка нових методів цього лікувального засобу, мають важливе значення. Застосування нового методу гіпотермії дасть змогу набагато розширити межі хірургічного втручання на легенях, серці та інших органах грудної порожнини.

Слід підкреслити, що лікувальний засіб гіпотермії є найбільш простим. Завдяки цьому він може бути застосований і при масових ураженнях людини, під час травм, нещасних випадків, у боротьбі з наслідками тяжких пошкоджень люд-

ського організму, викликаних різними причинами.

Гіпотермія як лікувальний засіб у найближчому майбутньому, безперечно, стане одним з дійових методів в арсеналі за-

собів нашої медицини, всі досягнення і відкриття якої підкорені одній благородній меті — збереженню і зміцненню здоров'я людей, продовженню їх життя.

МАРКО ВОВЧОК У НЕМИРОВІ

Незвичайно своєрідному талантові Марка Вовчка (Марії Маркович) судилося на всю силу розквітнути в старовинному подільському містечку Немирові (тепер Вінницької області). Сюди Марія прибула в серпні 1855 року разом з своїм чоловіком, відомим фольклористом і етнографом Опанасом Марковичем, який одержав призначення в місцеву гімназію на посаду вчителя географії. Тут Маркович працював до грудня 1858 р. Це засвідчено в книзі "50-річчя Немирівської гімназії", виданій 1888 р.

В Немирові зберігся будинок, де проживало молоде подружжя Марковичів. Він розташований поруч з подвір'ям гімназії по вулиці Нижній Гімназичній (тепер 25 Жовтня, ч. 23). Збереглася тут також крилата липа, під якою любила сидіти й працювати Марко Вовчок.

Перебування в Немирові — один з найважливіших періодів у житті й творчості письменниці. Тут вона широко розгортає культурно-освітню діяльність, пропагує досягнення української культури. Про це свідчить одна з маловідомих кореспонденцій, надрукована в 1862 р. в журналі "Основа". Кореспонденція розповідає про аматорську виставу "Наталки Полтавки" І. Котляревського,

здійснену в Немирівській гімназії 1857 року. Перед ініціаторами постановки виникло багато труднощів. Не було ніякої партитури. Марко Вовчок та її чоловік підібрали мотиви з народних пісень, відповідно до ходу п'єси, характеру осіб і метру вірша. Складено партитуру для оркестру, написано невелику увертюру. "Наталка і Терпелиха, — зазначається в кореспонденції, — дякуючи любові, знанню і справді народному смаку М. Маркович, вийшли на сцену в костюмах чудових і вірних народності". Успіх вистави, як пишеться тут же, був безприкладним. Вистава кілька разів повторювалась.

У Немирові Марко Вовчок продовжує збирати народно-поетичну творчість, якою вона так захопилася ще під час перебування в Чернігові та Києві. Марія Маркович глибше вникає в життя селянства, буває в навколишніх селах, зустрічається й подовгу розмовляє з жінками. О. Маркович в листі до В. Каменецького, керівника Кулішевої друкарні в Петербурзі, 7 травня 1856 р. сповіщає, що його дружина і син живуть поблизу Немирова в селянській хаті.

На власні очі письменниці побачила невимовно тяжке горе уярмленого народу. На ос-

нові життєвих спостережень, під впливом народної поезії, гнівної лірики Т. Г. Шевченка, вона починає роботу над своїми народними оповіданнями. Гарячим, пристрасним словом письменниця стає на захист знедолених.

За недовгий час проживання в Немирові Марко Вовчок створює ряд оповідань з народного життя. На деяких рукописах збереглися дати: оповідання "Одарка" датоване 1. IV. 1857 р., "Максим Гримач" — 16. IV. 1857 р., "Сон" — 18. IV. 1857 р., "Сестра" — 1. VII. 1857 р., "Данило Гурч" — 2. VII. 1857 р., "Козачка" — 4. VII. 1857 р., "Горпина" — 8. VII. 1857 р. Згадані оповідання разом з іншими, на рукописах яких дати не позначено, письменниця посилає до Петербурга, де в кінці 1857 року вони були видані окремою збіркою під назвою "Народні оповідання". Принагідно слід зазначити, що в час виходу "Народних оповідань" їх авторці було 23 роки.

В Немирові Марко Вовчок почала працювати над "Інститутою" (перша назва "Панночка"), "Ледащицею", зробила перший начерк до оповідання "Гайдама-

ки", "Пройдисвіт" та ін.

І досі збереглося тут чимало переказів про славу письменниці. Деякі з них — легендарні, створені народною фантазією. Наприклад, переказ про те, як Марко Вовчок зустрічалася з хоробрим ватажком повстань на Поділлі Устимом Кармелюком. Але є й інші, реальні, перекази про те, що Марко Вовчок проживала в селах поблизу Немирова — Ковалівці, Мухівцях, Гунці, Вовчку. З останнім пов'язане одне з припущень про походження псевдоніму письменниці.

З переказів підтверджених немирівськими старожилами, довідуємося, що ім'я Марка Вовчка ніколи не забували вчителі та вихованці місцевої гімназії. Розповіді про перебування письменниці в Немирові передавалися з покоління в покоління. Так, 76-річний учитель Михайло Івченко згадує, як колись, на початку XX сторіччя, учитель словесности Федір Клепуновський, незважаючи на заборону й переслідування українського слова, водив молодих педагогів і гімназистів до будинку: в якому колись жила Марко Вовчок, розповідав про її життя й діяльність.

ЩОБ ЗАОЩАДИТИ ТРУДУ ЗЛОДІЯМ

В Римі під час вакаційних місяців мали великий успіх спеціально видрукувані оповістки, такого змісту:

"Увага, панове злодії! Наші гроші в банку, фўтра й біжутерія на нерехованні, отже заощадість собі труду вломлюватись до помешкання."

Ці оповістки залишають на дверях власники домів, виїжджаючи на вакації.

КИТАЙСЬКА КРАСА

Всім відома "Мадам Батерфляй", — співали її різні артистки, дуже цікавою є інтерпретація в оригіналі, японська, але незрівняно виконує цю роль китайка Ліу-Лі-Феї.

Народилась вона в Гонг-Гау та ще маленькою дівчинкою виявила нахил до музики. Вивчає класу скрипки і в 14 років отримує диплом "Трініті Каледж" в Лондоні, що є небувалим досягненням. Там один з її професорів почув як Ліу співала і порадив зайнятися вишколенням голосу. Ліу-Фі-Феї справді почала студіювати спів в Італії й Парижі і здобула великий успіх.

Маючи західню школу, вона співає при тому ж з незвичайною східною рафінованістю. Зворушуюча й експресивна кожним навіть найменшим порухом руки, вона зраджує високу школу з тисячолітньою традицією китайської театральної штуки. Це витончене мистецтво вимагає дуже довгих студій і спеціальної концентрації мистця в собі, щоб зворушити глядача, навіть серед мовчання, яке часто повторюється між двома рухами.

Стиль гри Ліу, її чар і чистий голос, приковують глядача. Під цю пору вона виступає в опері "Ля Монне" в Брюсселі, поруч нашого славного співака, що якраз тепер гастролює в Америці й Канаді, — тенора Міро Скалі-Старицького.

Перебуваючи довгий час на заході Фі-Феї підтримує живий контакт з своїм краєм і залишається китайкою усім своїм серцем і душею. Чар, такий своєрідний східним жінкам, в неї набирає ще більшої принади. Як більшість орієнтальних жінок, вона залишилась по-вздержливою й розсудливою. І в побутовому житті Ліу затримує китайські звичаї. Хоч обрізала волосся, носить далі китайський народний стрій: кімоно та пишно вишиті халати, які спроваджує з Гонг-Конгу. На ноги одягає "балерини" з білої, або іншого кольору сатини, оздоблені вишиваною квіткою.

Очевидно, що Ліу-Фі-Феї займається косметикою. Хоч тут вона вже змодернізувалась і вживає західних препаратів, то не забула також старовинних рецептів, що ними ще й сьогодні користуються китайські жінки.

Вона радо погодилась відслонити рубець своєї таємниці. Бо китайська косметика має свої тисячолітні традиції й деякі рецепти є питомі тільки для китайок.

Щоб нігті виглядали гарно, а відомо, що китайки мають прекрасно плекані руки, китайки накладають на ніч розчин, який пригтовляється з пелюстків квітів, намочених в галуні. Ніготь набирає полиску й краси даної квітки.

Спеціальний червоний камінь, потовчений на порошок, надає красці губам, цьому служить також червоний, намочений папір.

Щоб надати рожевого й жишішого кольору яснам, китайки жують рослини, які рівночасно парфумують рот.

Щоб зм'ягчити шкіру, намазуються шпиком з костей овець. Це також допомагає на відмороження.

Для малювання брів китайки живляють гілки верби, спаленої на вугіль. Цю "операцію" в родинному колі виконує чоловік, який вимальовує сам своїй жінці любов йому дугу брів.

Усування заростів роблять при допомозі двох схрещених бавовняних ниток, що на них накручують волосся.

Ляк на волосся приготівляють з листя плакучої верби.

Продіравлювання вух таке поширене й обов'язкове в Китаї, що навіть склалась поговорка: "Якщо дівчина не продіравить собі вух — не вийде заміж". Тому вже малі дівчатка беруть зерно рижу й труть м'якш вуха так довго, поки шкіра не стане такою тонкою, що через неї можна проколоти стебло чаю без ніякого болю.

Для парфумування китайки спляють есенції й тим запахом наповнюють свою одіж та волосся.

В Китаї, звідки походить муск, що є основною базою парфуми, чимало міст славляться високоякісними есенціями.

Отже в далекому, здавалось би примітивному Китаї, насправді незрівняно цвіте косметика.

О. К.

КОСМЕТИЧНИЙ САЛЬОН ТА ПАРФУМЕРІЯ

ОЛЬГИ КОЛЯНКІВСЬКОЇ

в приміщенні фірми

Е. ДУМИН ЛТД.

552 Квін-Вест — ЕМ. 4-4726

поручає

всі роди кремів та парфум.

Представництво
світової французької фірми
"LANCÔME"

У нас можна набути креми та шмівки, пудру і креди до уст великої української фірми з Монреалю

доктора В. А. Ониськова

БЮТИ СІЛ

Продаж продуктів "4711"

Всі продукти в цінах дуже доступних!

Для товстої шкіри й занеціщеної маємо дуже добре лікувальне мило з рум'янку.

Окрім всіх продуктів для піддержання краси маємо прескрасні оригінальні французькі парфуми.

В косметичному сальоні проводиться плекання лиця, масажі, електроліза, манікюр, педикюр, а також відбуваються усування бородавок та малі косметичні забіги, які щосереди виконує д-р М. ОСТАФІЙЧУК.

Посередництво у великих косметичних операціях.

КРАСА ЖІНКИ — ЦЕ НАЙБІЛЬШИЙ СКАРБ!

Чому й вам не стати кращою за допомогою виробів

BEAUTY SEAL

д-ра В. А. ОНИСЬКОВА

доктора хімії і члена французького Косметологічного Товариства в Парижі

Тут ви знайдете різні роди кремів, пудри, молочка, водички для відчищування шкіри, великий вибір кредок до уст та інші шмінки.

До купелі сіль та олива, які зм'ягчують воду й інші косметичні вироби.

Але передусім великий вибір кольонської води та парфум.

Усі ці продукти можна набути в косметичному салоні

„COLETTE“

О. Коляниківської при фірмі Е. Думин С-ка
552 Квін Вест — ЕМ 4-4726

Висилка кремів на замовлення.

РУКАВИЧКА ВПРОДОВЖ ІСТОРІЇ

Рукавички всіх родів і при різних нагодах модні сьогодні! так, як були модними впродовж століть.

До речі, рукавичка — це чи не найстарша прикраса жіночих рук. Про рукавички є згадка ще в грецькій мітології (там сказано, що їх винайшли Грaccia) та в Іліяді. В XIV та XV століттях вони стались невідлучним атрибутом жіночої і чоловічої моди.

Еспанські гванди перші впровадили моду на парфумовані рукавички. Ось один із середньовічних приписів, як їх парфумувати: "Збити жовтки яєць

з оливковою оливою, додати трошки вина й води та намазати рукавички цією мішаниною зі сторони рук. Опісля вимити їх вдруге в подібній мішанині, але вже без води. Муск, амбра і сівет є найкращими із запахів, які слід додати."

Згодом продукуювано рукавички з курячої шкірки такі делікатні, що їх можна було втиснути в горіхову лушпинку. В XVII ст. шито рукавички з коронки, перетиканих золотом і сріблом. В XVIII столітті на рукавичках залюбки мальовано олійними фарбами всякі мітологічні сцени.

Французька революція була виповіла війну рукавичкам, але вже часи першої імперії у

Франції знову привернули їх так для жінок, як і чоловіків. Князь Орсею говорив, що справжній джентлмен повинен мати шість пар рукавичок: на полювання, на їзду верхи, на прохід, на візити, на обіди і на вечірні прийняття. З Франції ця мода поширилась була по всій Європі.

СПІДНИЧКИ ЗНОВУ МОДНІ

У минулому сезоні ношено радше суконки, а тепер знову вернулася мода на комплект, зложений зі спіднички і блюзочки чи джемперка (свєтерка).

Спіднички кольору піскавого, бронзового, бронзово-зеленого, а до них спортові джерзі, блюзочки, джемперки.

Лінії спідничок прості, але злагоджені складками.

Спіднички коротші, як в попередньому сезоні (42 до 45 см від землі при рості 1,75 метра і 38-45 см від землі при рості 1,55 метра).

Ще перед Різдвом появиться в продажі УКРАЇНСЬКА КОЛОНСЬКА ВОДА "ЄВШАН ЗІЛЛТ", випродукована космет. лябораторією д-ра В. А. Ониськова в співпраці з Редакцією "Ми і Світ".

Охочих набути цю воду, зокрема власників крамниць, що бажають набути більшу кількість, просимо вже тепер зголошуватись на адресу "Ми і Світ-у".

Докладніші інформації в грудневому числі журналу!

БЕЛЗЬКА БОГОРОДИЦЯ НА МАРКАХ

Ватиканська пошта випустила серію марок (35, 60 і 100 лір) з рисунком белзької чудотворної ікони Матері Божої "Одигітрії" — Провідниці, яка тепер зберігається в церкві оо. Павлінів на Ясній горі в Ченстохові (Польща).

Називаємо цю ікону "белзькою", бо, як говорить передання, в мандрівці зі Сходу до Ченстохови, останнім і, мабуть, найдовшим її місцем перебування в Україні була княжа двірська церква в городі Белзі. Як довго ця ікона там перебувала, невідомо. Вперше згадується Белз у наших літописах, вже як оборонний город, в році 1030, коли то князь Ярослав Мудрий "здобув його на поляках".

Не багато є ікон, з якими було б зв'язано стільки легенд, переказів, традицій наукових розвідок і менше чи більше тенденційних здогадів, як з белзькою іконою.

Одна легенда каже, що белзьку ікону намалював св. євангеліст Лука на дошці зі стола, при якому їла св. Родина — Ісус, Марія і Йосип.

Переказ каже, що ікону перенесено з Єрусалиму до Царгороду, а з Царгороду — як благословення київському князеві, чи може як віно князні — до Києва, з Києва до Львова, а зі Львова до Белза.

Польські хроніки записали,

що князь Шлеська і Ополя, Володислав (Опольський), ставленик угорського короля Людовика I, в роках 1370 — 1380, залишаючи окуповані ним українські землі, забрав з Белза чудотворну ікону Богородиці і передав її в опіку оо. Павлінів на Ясній горі. В 1430 році, під

час ворожого нападу на Ченстохову, ікона була розбита, так що польський король Володислав Ягайло звелів її основно відновити своїм довіреним іконописцям — українцям, які жили на його дворі та залишили по собі мистецько розмальовані польські церкви й замки.

Передання, яке збереглося в Белзчині і сусідніх повітах північної Галичини та південної Холмщини, по обидвох боках т. зв. "сокальського кордону", говорить, що в дорозі з Белза до Ченстохови, на відтинку

Белз — Замість, почот двічі за-
тримувався на відпочинок чи
іччліг. Перший раз він зупи-
нився в селі Корчми, коло
Белза, а другий раз — в Тур-
ковичах, колишнім підгороддю
чи пригороддю княжого города
Червена, а нинішнього малень-
кого села Черлена. Тому то аж
до 1939 року ці три місцевості
у відпустові дні втішалися ба-
гатолюдними прощами бого-
мільних почитателів Белзької
Богородиці: Турковичі — пра-
вославних українців, а Белз і
Корчми — католиків.

Поляки використовували пе-
ред 1939 роком також для своїх
політичних цілей той факт, що
белзька ікона зберігається на
Яській горі, тобто на польській
землі, як один з денационаліза-
ційних засобів. У Белзі, в кость-
лику "на Замочку", де в княжу
добу стояв княжий город з
двірською церквою і зберігала-
ся Белзька Богородиця, була на-
віть "копія" ікони, а довкола
костелика мала постати "друга
Ченстохова".

Разом з легендами, переказа-
ми й традиціями, в сфері здо-
гадів блукає також теорія про
італійське або угорське похо-
дження ікони.

І тут справжньою ревелациєю
є результати наукових праць
краківських мистецтвознавців і
наукових дослідів, переведених
в рр. 1948-52 під проводом
проф. Р. Козловського. Аналіза
теперішньої т. зв. ченстохов-
ської ікони виявила, що ця іко-
на, перевезена в XIV ст. з Бел-
за до Ченстохови, була нама-
льована в стилі, який зустріча-
ємо на геленістично-египет-
ських гробових портретах. До
цього висновку дійшли дослід-
ники на основі кусника первіс-

ного іконопису, що зберігся під
полотною нинішньої ікони. Пі-
сля знищення в 1430 році, осно-
ва-дошка ікони була розколена
на три частини, а сам іконостас
був знищений до того ступня,
що прийшлося дошку поклеїти
й наверх накласти відкопйова-
ну на полотні ікону. Стиль іко-
ни відповідає стилеві україн-
ського іконопису XIV століття,
отже її походження українське,
а не італійське. Про велике по-
читання цієї ікони в Україні
в княжу добу, перед її знищен-
ням, свідчить стереоскопна ра-
діограма дошки, яка виявляє,
що раніш заки наліпити наверх
копію, намальовану на полотні,
іконописець — реставратор му-
сів наперд повіятигати з дош-
ки багато різних цв'яхів, на
яких почитателі завішували
свої дорогі дари — вота.

Ми не раз читаємо про "Ма-
тір Божу Ченстоховську" — ко-
ролеву польської корони", але
досі не появилася ні одна поль-
ська державна поштова марка
з рисунком Белзької Богома-
тері.

Тому, зокрема після проголо-
шення результату дослідних
праць краківських науковців,
дещо дивним дисонансом зву-
чить напис на згаданих вати-
канських марках "Королева
Польщі (Ченстохова)".

Все таки ця маленька марка
— іконка повинна знайти місце
в українці українського філа-
теліста, враз з її описом і —
обов'язково — з результатом
праць краківських дослідників.

В українській філателії слід
занотувати недержавну серію
марок Підпільної Пошти Укра-
їни, видану в 1954 — Марій-
ським році (гл. Ю. Максимчук:
Каталог українських недержав-

них марок. Доповнення ч. 1, 1957, стор. 73, поз. 254-261), де на марках за 30 і 50 шагів є рисунок Белзької Богородиці — Одигітрії. С. Гела

НОВИЙ КАТАЛОГ УКРАЇНСЬКИХ МАРОК

У місяці вересні ц. р. появилася "Доповнення ч. 1, 1957" до каталогу українських недержавних марок, що його зладив, як і сам каталог, д-р Ю. Максимчук, відомий знавець української марки та автор каталогів і статей про нашу філателію.

Доповнення, що його видало Видавництво "Українська Філателістична Бібліотека" в Чикаго, видрукувано в невеликій кількості примірників, на люксовому крейдовому папері, —

144 стор. друку і 350 ілюстрацій. Воно обіймає всі українські недержавні марки.

Переглядаючи цей каталог, не можете обігнатись від враження, що маєте перед собою енциклопедію українознавства в мініатюрних ілюстраціях. Завдяки доброму паперові прекрасно подані мініатюрні портрети наших церковних, політичних і загально-громадських діячів, історія боротьби за державність, історія установ і організацій, українська архітектура, мистецтво тощо. Отже це справжній посібник навчання та виховання.

"Доповнення ч. 1, 1957" можна замовляти на адресі:

J. M. Kochan, 423 Benton St., Joliet, Ill., USA.

ДАЮ ПЕРШІСТЬ БАСОВІ

Якщо говорити про спів, то я даю першість (як і завжди робив) доброму, сильному басові. Він може не мати мелодійності інших голосів, зате має ту одну велику перевагу в моїм розумінні, що він натуральний, людський і реальний.

Великий бас — це не тяжкий музичний інструмент, а справжній співаючий чоловік.

Ніколи я не вірив у тенори. Поганий тенор звучить ідіотично, ліпший — трохи глуповато, і навіть найкращий — з тремтінням неаполітанської ночі, має в собі щось нереальне.

З жіночих голосів лиш оксамитний меццо-сопрано має найбільше шансів мені сподобатись. Кольоратурне сопрано ніколи не звучало для мене навіть приблизно людським, воно схоже на якесь сумне чи радісне скигління далекого невідомого птаха. Контральто, — досить людське, але наче б тільки помилково приналежне людському родові, — занадто воно вже зосереджене, вродисто-претенсійне, назавжди приречене залишатися в цьому інтенсивно низькому тоні, без радості і гри.

Баритони належать загалом до приємних співаків, однак я відчуваю, що при легкій зусиллі я сам міг би стати одним із них.

Отже тільки добрий бас дає безсумнівну насолоду. Голос могутній, страшний і разом з тим приналежний нам, людям.

Прістлей

СПОРТОВЕ СЕРЦЕ

Спорт веде до збільшення спроможности нашого організму, при чому циркулярна система є чи не найважливішим чинником у цьому процесі.

Правильний спортивний тренінг спершу веде до функціонального переставлення серця та циркулярної системи, а згодом (по довгих роках інтенсивного тренінгу) до морфологічних змін у будові серця. Досліди над змінами серця таких учених, як Райндель, Шільдге т. і. — дозволяють нам сьогодні вже на певні твердження про т. зв. спортове серце.

Серед широкого загалу прийнялося поняття, що спорт доводить до важких пошкоджень нашого організму, а в першій мірі серця. Завданням цієї статті є вяснити тіловиховникам та активним спортсменам, чим таке наставлення пояснити та до якої міри воно оправдане.

Проблема, спортом пошкодження серця — дістала свій початок при кінці минулого століття, коли то шведський лікар д-р Геншен помітив незвичайно великі серця в лещетарів-довгодистановців. Подібні обсервації поробили опісля інші лікарі та при тодішньому знанні фізіології таке, спортом спричинене побільшене серце, називали хворим явищем саме тому, що хворі серця звичайно бувають побільшені. А побільшеним серцем називали таке, яке переходило границі "норми". При порівняннях, одначе, серця спортсменів із серцями нетрено-

ваних одиниць з рівними ростами, вагою та обводом грудної клітки — не звертали уваги на чинник активності. Спосіб життя, праця, заправа тощо — мають, між іншими чинниками, великий вплив на розвиток наших організмів, а особливо серця. В цьому ж і ціле непорозуміння. Досліди, що їх перевів фон Райндель на тисячі різних атлетів — доказали, що справді спортове серце може бути побільшене — і воно не хворе, а прямо пристосоване до обставин. Далше, цей сам дослідник стверджує, що таке побільшення залежне не тільки від схлонности організму, але й від ділянки спорту, інтенсивности тренінгу та протягу часу активности атлета. Так, нпр., він доказує, що серця спринтерів, стрибків, навіть боксерів — є пересічної величини, або тільки дуже незначно побільшені. Теж серця середньодистансовців, легкоатлетів не виказують значного побільшення. Але серця довголітніх спортсменів - довгодистансовців, які протягом довгих років виставляють цілу циркулярну систему на важкі завдання (роверисти, лещетарі, марафонці) — набирають великих розмірів.

У чому ж лежить виїмовість спортового серця? Перш усього спортове серце викazuje поширення свого внутрішнього простору, при тільки релятивно незначнім побільшенні м'язової маси. Така зміна дає типічні для спортового серця властиво-

сті. Воно може містити та випомпувати більше крові в одиниці часу, як нетреноване серце, а вслід за тим воно може працювати поволіше. Поволі працююче серце зуживає менше кисня, тому теж небезпека кисневого дефіциту при обтяженні менша, як у швидкопрацюючого серця. Як бачимо, спортове серце має більшу спроможність при ощадній економіці праці.

А як маєтсья справа з хворим серцем? Побільшення хворого серця — це в першу чергу побільшення м'язової маси. Цією дорогою хворе серце пробує виправити свій брак спроможности виконати потрібну працю. Збільшенням свого м'язня — воно намагається виправити продуктивність, хоче знову відповісти своїм завданням. На жаль, таке збільшення м'язневої маси доводить згодом до пошкодження цього ж м'язня.

Тому порівнюючи спортове серце із хворим, бачимо, що коли побільшення спортового серця є позитивним явищем, бо

збільшує його спроможність і робить його здібним до більших обтяжень — то побільшення хворого серця є наслідком обниження спроможности слабого м'язня та йде завжди в парі з послабленням контракції та обмеженням спроможности.

Не від речі буде теж згадати про тиснення крові, що є відзеркаленням відносин у стінках кровоносних судин. У спортсмена воно завжди нижче, як у неспортівців. Крім цього доплив кисня з кровоносних судин до тканини легша в спортовому організмі (як виявили досліди Кніппінга), чим у нетренованому. Тому теж спортом спричинена зміна регуляції циркулярної системи веде до відтягнення серця так у спокою, як і в праці.

Реасумуючи все, треба ствердити, що правильно поставлений спортивний тренінг, під наглядом вишколених фахівців — має позитивний вплив на серце та циркулярну систему.

д-р Ахіль Хрептовський

НАША АТМОСФЕРА

Наша атмосфера, що є газовою поволокою Землі, ділиться на чотири зони:

1. **Тропосфера**, що сягає від землі до висоти 11 кілометрів. Коли тут підноситись вгору, то термометр і барометр регулярно опадають.

2. **Стратосфера**, що сягає до висоти 40 кілометрів. Там тиснення щораз меншає, але температура залишається незмінною. В стратосфері майже нема вже водної пари і хмар.

3. **Мезосфера**, що сягає до 80 кілометрів. Температура, що росла там до висоти 60 кілометрів, впродовж дальших 20 кілометрів знову опадає. В мезосфері зовсім немає водної пари.

4. **Термосфера**, якої межі ще невідомі. Тиснення меншає аж до висоти 100 кілометрів, опісля ж залишається стабільним. Найсильніші повітряні струї є на висоті біля 100 кілометрів. Це на тій висоті народжується полярне світло.

З КИМ ЖІНКИ ОДРУЖУЮТЬСЯ?

Психологи кажуть, що в нашу епоху ніщо так не засуджує на "старопарубоцтво", як фізична краса. Дон Жуан є найтрагічнішою жертвою наших днів. Молоді дівчата, оглядаючи на фільмах чарівних артистів, мріють про все інше, тільки не про вінчання з ними.

Часто говориться, що кіна псують молодь. Багато психологів є іншої думки. Вони кажуть, що в кінах молодь виживається і вистачають їм сьогодні мрії: там, де колись хотілось їх реалізації.

Три Дон Жуани з минулого року: Марлон Брандо, Джеймс Дін і Вілліам Голден, без сумніву, заставляли сильніше битись мільйони жіночих сердець, але тільки в кіні.

Очевидно, що сьогодні молоді дівчата куди більше наражені, як за часів наших прабабок. Батькам не так легко вже, як колись встергати свою доню. Раніше, перед 1914 роком, молода дівчина на відданні мала змогу зустріти яких кількадесять хлопців. А сьогодні, як обраховують, біля 7.000 хлопців переходять їй дорогу.

Тож бувають зовсім несподівані подружжя, пов'язання людей з різних кінців світу. Але все таки кількість таких ненадійних подруж не переступає і сьогодні 20%.

Правда, хоч дуже рідко, але трапляються також чудя, що назковий князенко залюблюється в убогу пастушку. Таке сталося недавно в Нью-Йорку.

Склепова дівчина, 23-річна Елен Бравн, обідала в кантині. Їй подали на десерт банана. Вона не любила цього мало соковитого овоча, і звичайно від нього відмовлялася. Але цим разом прийняла. Коли роздерла шкірку, зсередини вилетіла алюмінієва капсулька із запискою. Це в такий оригінальний спосіб шукав подружки життя мільярдер Рікардо Каррео, ізольований на своїх плантаціях в Кубі від елегантного жіночого світу. Елен післала листа й фото та сьогодні вони обидвоє створили щасливу сім'ю.

Кажуть далі психологи, що поміж тими сімома тисячами стрічних хлопців, кожна дівчина зустрічає не більше як 6-7 "черевиків на свою ногу" — тобто тих, над якими вона призадумується і з яких вибирає свого подруга. Це приблизно те саме число, з якого перед 1914 роком вибирали статечні батьки жениха своїй доні.

Де ж шукає дівчина того свого вибраного? Чи в далеких заморських краях? — Це досить дивно, але статистика виявляє, що звичайно цей князенко живе дуже близько. У Нью-Йорку на 1000 подруж 60 пар жили перед одруженням в тому самому ब्लочку, 200 не даліше як 5 блоків від себе, а 420 не даліше 20 блоків. У Парижі одне на трое подруж походить з того самого круга — товариші праці чи студії. Чим вища ієрархія звання, тим частіше молоді люди одружуються в його

го рямцях. І так, 40% учителів, 50% професорів і 70% лікарів одружуються поміж собою. Це те, що соціологи називають тенденцією до гомогамії, тобто до подружжя між особами тієї самої природи, того самого характеру і того самого способу життя.

Гомогамія виявляється передусім у фізичних прикметах. Коли була втертою фраза, що притягаються контрасти. Виходило б, що грек повинен шукати за русавою нордійкою, що італійський рибалка знаходив би подругу між сукорлявими англійками і т. д. Це зовсім неправда. Навпаки, одружуються найчастіше люди з тими самими фізичними прикметами.

Героїчний тенор з своїм голосом, офіцер зі своїм мундиром і літун з своїми пригодами — це все герої минулої половини століття. Сьогодні вони зовсім здекласовані в жіночих серцях. Сьогодні 75% дівчат заявляють, що їм байдуже чоловіча краса, коли йдеться про вибір чоловіка. Анкета виявила, що тільки 3% жінок є вразливі на чоловічу красу, натомість аж 80% притягає їх мужеськість.

Всупереч легенді, мовляв, при зустрічі жінка оглядає чоловіка з голови до ніг, а чоловік жінку — від ніг до голови, виявляється щось протилежне: це чоловік з 15 проведених хвилин вперше з жінкою дивиться аж впродовж 7 хвилин на обличчя жінки, натомість жінка занята не його лицем, а тим, як у нього зав'язана краватка, яке вбрання, черевик, поведінка.

В одному з магазинів молодий чоловік купував рукавички на подарунок своїй коханій.

УВАГА ФІЛАТЕЛІСТИ!

Хто зацікавлений купном двох марок Карпатської України: марки за 3 корони (синьої) на листівці засідання першого Союму Карп. України з червоним штемплем і такої ж марки на конверті засідання першого Союму, — прошу зголоситися в ред. "Ми і Світ" (ціна за дві разом — 150 дол.).

— Яке число, запитала продавчиня. — Хлопець не знав. — Чи така величина руки, як моя? — спитала дівчина. Хлопець взяв її за руку, прижмурив очі і сказав: — Так, ця сама.

Хто з вас, дівчата, по дотикку вгадав би величину рук вашого милото?

Гомогамія проявляється також у рості. Високі жінки хочуть мати високих чоловіків, 25% подружж високих жінок з низькими чоловіками є нещасливими.

Теперішні молоді дівчата мріють про значно старших від себе чоловіків. І це єдине, в чому не має застосування гомогамія. Виразником цього є герої такої популярної тепер французької письменниці Франсуаз Саган, яка й сама одружується незабаром з чоловіком на 21 років старшим за неї.

Теперішні дівчата ніяк не летять на мастки. Куди миліше їм одружуватись з бідними і разом дороблятися. Але вони хочуть, щоб їх подруг був серйозний, роботящий та дещо мудріший від них.

Вони не дають своїм батькам та матерям вибирати собі чо-

ловіка, але зате самі вони куди критичніше, як колишні передвоєнні дівчата, дивляться на хлопців, оцінюючи їхні вальори вже з шкільної лавки. І це справжня революція, яка непомітно зайшла у дівочих серцях. Молоді дівчата, які ходять з хлопцями вже від 15 років, інстинктивно відчують різницю поміж дівчиною і жінкою та вже тоді дивляться на свого

співтовариша під тим кутом, наскільки добрим був би він подругом.

Одна молода 17-річна дівчина звірилася недавно: "Ви знаєте, як я люблю свого Ромка. Але всередині каже мені щось, що він є тільки радше генеральною пробкою перед справжнім піднесенням завіси. І він знає про це також."

(д. д.)

Прістлей

КИТАЙ І КИТАЙЦІ

(Зі збірки "Насолода")

Я ніколи не був в Китаю і припускаю, що якби і поїхав, мені би там не сподобалося. Напевно виглядав би для мене запросторий, перенаселений, — кольосальна країна з чужими лицами, носами, запахами. Хоч все моє життя я насолоджувався образом Небесної Імперії, якій я міг час від часу заглянути в вічі в маленьких віконечках китайського мистецтва, поезій і розумних приповідок.

Я зовсім не захоплений модерним Китаєм, байдуже американського чи російського пляну. Світ виглядає багато біднішим з часу, коли стара Імперія щезла як дим зі всіма поетичними урядовцями, філософськими генералами, подивугідними імператорами з їх бронзовими дівчатами. І тепер на їх

місці існує інша, просто азійська безкрая країна з населенням вимагаючим американських цигарок і консервів. Коли я читаю про фестиваль Чистоти і Ясности, про квітучі мігдалі, про верби ніжно-зелені в серпанку дощу, — моє серце сповнене насолодою, але вістка про китайський юнійний конгрес не робить на мене ніякого враження. Так, що я мушу знову повертатись до маленьких віконечок, в яких тисячоліття гамірного, рухливого життя скорчилися в одну напучнявілу галузку, — річка у сріблї дощу, одноокий косий мудрець в глибокій роздумі, струнка незнана дівчина, риба, чи птах, чи лист шовковиці, келех вина при слях ві місяця...

Н. С.

УКРАЇНА

Ліквідація цвинтаря "Оброньцүф Львова". — Вроцлавський польський часопис "Нове Сигнали" приніс вістку, що у Львові вже закінчується ліквідація цвинтаря "Оброньцүф Львова". Повідомляє також, що на Висоці замку, на т. зв. "Копцу Унії Любельській" побудовано телевізійну вежу.

Угорські журналісти в Києві. — В Києві побувала делегація угорських журналістів. Гости ознайомилися з визначними місцями, історичними й архітектурними пам'ятками. Делегація діячів культури й мистецтва відвідала Будапешт.

Археологічні розкопки. — Біля Кременчука ведуться розкопки експедиції Інституту археології Академії Наук України. Вчені досліджують пам'ятки Київської Русі-України, зокрема двох міст Воїн і Жовнін — на р. Сүлі.

Польська фотовиставка. — В столиці України відбулася фотовиставка "Театральне життя Польщі" (фота режисерів, артистів, сцен тощо).

Картини М.О. Ярошенка. — У Полтавському художньому музею зберігається велика колекція картин славетного українського маляра М. О. Ярошенка, — особливо численні його пейзажі з подорожей по Кавказі, Італії, Єгипті.

Грузинські діти — Лесі Українці. — Учні з Тбілісі відвідали могилу Лесі Українки на Байковому кладовищі й поклали вінок троянд з написом "Великій українській поетесі Лесі

Українці — славному другові грузинського народу від учнів шкіл Тбілісі".

Книгообмін з Фінляндією. — Наукова бібліотека Львівського державного університету ім. Ів. Франка веде систематичний книгообмін з рядом найбільших фінських книгосховищ. На прохання філологічного факультету Гельсінгфордського університету вислано 25 книг з питань слов'янознавства і української філології.

Вечір-концерт англійською мовою, — відбувся в Станиславському медичному інституті. На вечорі виступив хор, кілька індивідуальних виконавців, показано два скетчі.

Медичний інститут в Тернополі. — В Тернополі засновано медичний інститут, на якому викладає 60 професорів. Між професорами згадакий доцент Ю. Т. Комаровський з Тернополя. В інститут записалося 600 студентів.

Де купити шафу? — Це питання ставить в київській "Літературній газеті" А. Варшавський, майстер держшкірзаводу ім. Леніна в Одесі. "В жодному з меблевих магазинів нашого міста — пише він — не можна знайти звичайної книжкової шафи. Якщо ж шафи й бувають, то такі громіздкі й дорогі, що придбати їх далеко не всякому дозволяють і житлоплоща, і кошти."

ЕМІГРАЦІЯ

Ювілей проф. Є. Онацького. — У Буенос Айресі відзначено спеціальним вечором 45-річчя громадської і 40-річчя наукової

діяльності проф. Євгена Онацького, автора багатьох наукових і публіцистичних праць.

Українці на Міжнародному конгресі католицької преси. — У Міжнародному конгресі католицької преси у Відні взяла участь вісімособова українська делегація під проводом митрополита Канади, Впреосв. Владика Максима Германюка. В рамках Конгресу відбулася також виставка української преси.

Конгрес ЦЕСУС-у. — В Парижі відбувся ХХІ конгрес ЦЕСУС-у при участі студентських делегатів з усього світу. Президентом нової управи вибрано Е. Бродацького з Лювену, заступниками В. Миклулу з Лондону та І. Чорнія з Мюнхену, ген. секретарем — Ларису Качмар з Лювену.

Конференція Канадійського НТШ. — В Торонті відбулася наукова конференція Канадійського НТШ під проводом проф. Є. Вертипороха. Впродовж двох днів відчитувалося наукові праці, з яких найінтереснішими були доклад проф. В. Кувійовича про українців у світі, доповідь ред. М. Сосновського про українців у Торонті та дві праці проф. М. Андрусика з історії української Церкви.

Посвячення "Українського дому" в Торонті. — Український стан посідання в Торонті збільшився ще на один здобуток: великий дім, що його закупили організації, які гуртуються біля Т-ва "Просвіта". В домі будуть приміщені бюро СУМ, ЛВУ, Спорт. Т-во "Україна", читальня, Рідна Школа і т. д. Після посвячення дому відбувся бенкет з участю посадики То-

ОСОБИСТЕ

п. Северина Віндика, відомого громадського діяча і Приятеля нашого журналу, щиро поздоровляємо з 60-літтям!

п. Антона Мельника, нашого молодого читача з Едмонтону, вітаємо з блискучим закінченням середньої школи та з одержанням стипендії "Імперіал Ойл Компані" на чотирорічні правничі студії.

ронта, послів та представників різних українських організацій, а опісля була концертна частина.

СССР

Паніка в Туапсе. — Грузинська газета "Ленінський голос" помістила фейлетон, в якому було написано, що советський вчений Стояр спостеріг комету, якої температура сягає яких 40 мільйонів ст. і яка женеться прямо на Землю. "Буржуазні вчені" встигли своїм атомним промінням спрямувати цей велитенський метеор просто на СССР, щоб раз на все визбутися комунізму. — Спринявши фейлетон за правду, населення міста попало в паніку. Хтось пустив поголоску, що існує можливість втекти на штучний сателіт і люди стали продавати все, щоб мати гроші на дорогу. І шойно наступного дня газета помістила другу частину фейлетону, де говорилось, що советські вчені докладно 12 хвилин і 12 секунд перед катастрофою зуміли в повітрі знищити метеор і мільйони його дрібних сателітів та що він, спалахнувши сліпучим помаранчевим сивом, загорівся і розплився в повітрі.

КАНАДА

Скільки є індіан у Канаді? — При кінці березня ц. р. жило в Канаді 162.609 індіан. В останніх роках індіанці виказують майже двічі більший природний приріст, як усе інше населення Канади.

Чужі підводні човни біля берегів. — В останньому часі щораз частіше надходять до канадійського командування повідомлення про появу якихось чужих підводних човнів біля берегів Канади. Врешті командування веліло своїм патрульним морським одиницям подвоїти чуйність. Чужі підводні човни, що знайдуться в водах ближче трьох миль від канадійського берега, будуть завізані виплисти на поверхню. Коли ж не послухають заклику, будуть збомбардовані підводними торпедами.

Помер найстарший журналіст. — В Оттаві помер на 86 році життя найстарший канадійський журналіст, Норман Сміт, головний редактор часопису "Оттава Журналь", що повних 70 років займався журналістикою і майже до дня смерті переглядав усі важливіші статті, які друкувалися в його органі.

ЗДА

В пошану Бирдові. — В пошану Бирдові вилітає 10 листопада ц. р. експедиція, яка побуватиме під час того самого льоту на обидвох земних полюсах. Цим відзначать пам'ять великого дослідника полярних країв.

Вкрадено секретний рапорт. — Французький спеціаліст від справ європейського сходу, Ед-

вард Сабліє, опублікував в газеті "Ле Монд" статтю, в якій висловлює здогад, що СССР є в посіданні незвичайно важливого американського секретного документу: звіту спеціального президентського посла, Гендерсона. З початком вересня Гендерсон мав розмову з турецьким прем'єр - міністром Мендересом і саме повідомлення про неї пропало разом з дипломатичною валізкою і кораблем, що віз її по Босфорі. Ні про корабель, ні про його залогу, нема з того часу вістки. Не виключене, що ця подія спричинила кризу на Близькому Сході. СССР від деякого часу погрожує Америці компромітуючими документами.

Супутник і податки. — Заступник американського президента, Ніксон, заявив, що випущення советського земного супутника не дасть змоги поменшити податки в ЗДА. ЗДА мусять тепер за всяку ціну збільшити свою мілітарну силу.

Радарна станція над Чорним морем. — Американський журнал "Авіейшен Вік" приніс вістку про те, що на турецькій території, над Чорним морем, діє американська радарна станція із засягом 1000 миль, яка вже від двох років стежить за советськими далекосяжними ракетами, центром експериментів над якими є Красний Яр, на півночі від Сталінграду. Перші ракети почали в СССР вистрелювати в половині 1955 року. В червні ц. р. вперше вистрелено ракету із засягом 4.000 миль.

АНГЛІЯ

Подорож королівської пари. — Англійська королівська пара

відбула подорож до Канади й ЗДА. Скрізь влаштовувано їй овації та справді королівські прийняття. Королева відкрила сесію канадійського парламенту та промовляла до ассамблеї Об'єднаних Націй. Метою поїздки королеви було своєю появою і особистим чаром полегшити пробританську політику уряду Діфенбейкера, а також затіснити взаємини поміж Англією й ЗДА. Вслід за королівською парою поїхав британський прем'єр-міністр Мекміллен, щоб капіталізувати милі усміхи.

ФРАНЦІЯ

Експорт коняку. — Французькі коняки відомі в усьому світі. Про це найкраще свідчить статистика експорту: за минулий рік продала Франція за кордон понад три мільйони скриньок коняку (з цього 360.000 до ЗДА) на суму 17 мільярдів франків. Тільки за залізну завісү не експортується коняк, бо там відмовляються його купувати, через недостачу дивіз.

Паризька підземна залізничка (метро). — Паризьке метро має 189 кілометрів довжини. Впродовж одного тільки року воно перевозить 1.151 мільйонів людей, тобто приблизно таку кількість населення, як її має вся Азія.

ПОЛЬЩА

Нестійка приязнь. — Представник британського міністерства закордонних справ ще раз повторив слова мін. С. Лойда з 10 липня ц. р., стверджуючи, що німецько-польський кордон на Одрі-Найсі не є остаточний, границі Німеччини можуть бути гарантовані тільки після під-

писання остаточного мирового договору з тією державою. "Теперішня демаркаційна лінія поміж Німеччиною і територіями під польською адміністрацією — сказано дослівно в декларації — має провізоричний характер".

"Шпигуни". — Офіційне польське пресове агенство повідомило про ув'язнення на Зах. Поморі двох шпигунів, що їх "вишколено у Франції". Одна з них, Яніна Пуделєвіч, була завербована на шпигунську службу минулої осені, коли відвідувала у Франції свою родину.

НІМЕЧЧИНА

Гітлер дав був наказ знищити Париж. — У франко-німецькому кльюбі в Дюссельдорфі відбувся доклад кол. німецького команданта Парижу, ген. Діца фон Хольтіца. Він сказав між іншим, що 22 серпня 1944 року дістав був формальний наказ Гітлера бомбардувальниками знищити Париж, якого він не виконав. Ген. фон Хольтіц перед виїздом до Парижу мав зустріч з Гітлером і вже тоді — як каже — переконався, що доля Німеччини лежить у руках божевільного.

Ультрамодерна контрольна станція. — Американське командування вперше дозволило журналістам оглянути ультрамодерну контрольну станцію в Біркенфельді (Шварцвальд), що сьогодні вже контролює всі літаки, які до висоти 6.000 метрів перелітають Рен. До року 1959 ця контрольна станція буде так розбудована, що зможе рівночасно слідкувати за льотом 200 літаків, які пролітатимуть на висоті до 10.000 метрів у ра-

йоні 300 кілометрів. Наймодерніші апарати в Біркенфельді обслуговуватиме день і ніч 200 техніків.

Померла жінка, що дала назву "грубій Берті". — На 72 році життя померла в Ессені (Німеччина) Берта Крупп, мати великого німецького промисловця Альфреда Круппа. Під час першої світової війни її іменем названо найбільшу гармату, що нею обстрілювано Париж. — Не маючи синів, батько віддав її заміж за фео Болена, якому велів адоптувати собі прізвище Крупп.

По Адольфові Август. — Одним з противників д-ра Аденавера під час останніх виборів був Август Унгерн, що створив "партію добрих німців". Унгерн має 55 років, а його партія нараховує всього 1000 членів. Все таки він вірить, що до 1961 року всі будуть здивовані його успіхом. Гітлера також трактовано неповажно! — каже новий фюрер. Унгерн приймає всю програму Гітлера, за винятком расизму й антисемітизму.

Грошева реформа в Схід. Німеччині. — У Східній Німеччині зовсім ненадійно проголошено недійсними дотеперішні гроші. Населення мало змогу вимінати свої старі марки за нові у відношенні 1:1 тільки до суми 300 марок, все інше вписано на спеціальне conto і свільнюється тільки після перевірки, з якого джерела походять гроші. Це, мовляв, засіб проти "спекулянтів, капіталістів і зах. шпигунів".

Меншає кількість населення. — Західна Німеччина, що під кінець 1955 року мала 17,832.232

мешканців, при кінці 1956 року нараховувала вже тільки 17,603.578 населення. Хоч впродовж року надвишка народин над смертністю становила ще 69.141 осіб, то все це проковтнула еміграція, бо впродовж року покинуло Німеччину 253.000 осіб.

ІТАЛІЯ

Комуністи не тратять ґрунту в Італії. — Видавець "Італії", найбільшого італійського католицького тижневика, Ернесто Пізоні заявив, що mimo всіх криз у проводі комунізм не втратив ґрунту в Італії. В наступних виборах, які відбудуться в травні 1958, на думку Пізоні, комуністи затримають свої позиції. Єдина потіха — це те, що христ. демократи мають вигляди дістати більше голосів, як у попередніх виборах. — Як відомо, італійська компартія є найчисленнішою комуністичною партією світу по Сов. Союзі. Розвиткові комунізму в Італії найбільше сприяє постійне безробіття. Число безробітних завжди вигається поміж 1,5-2,5 мільйонами людей.

ШВАЙЦАРІЯ

Там також неспокійно. — Маленька місцевість Бір, поблизу французького кордону, була впродовж деякого часу зовсім відтята від світу. А все через "гарячі голови"! Швайцарська армія хотіла викупити від тієї громади терен на вишкільний військовий терен. Частина населення була проти продажу. Тоді, коли в громадському уряді йшла в цій справі бурхлива дискусія, "гарячі голови" перервали електричні каблі і телефонні лінії, а шляхи загороди-

ли статими деревами. На одне з дерев налетів поліцей, якого вислано на мотоциклі за підмогою, і важко потовквся.

РУМУНІЯ

Відзначення 2000-річчя з дня народження Овідія. — Румунське місто Констанца — одне з найдавніших в Європі. Під назвою Томи згадується воно в грецьких мітах про Медею. Сюди в 8 році до Христа був засланий римський поет Публій Овідій Назон. Минулого місяця Констанца врочисто відзначила 2000-річчя з дня народження першого співиця цього краю. На площі імені Овідія поставлено пам'ятник великому поетові.

Повертаються німці. — В Румунії триває акція, що має на меті повернення прав і маєтків румунським німцям, які вертаються з Заходу. До червня ц. р. до Румунії вернулося около 3 тисячі німців, що покинули цю країну в часі війни як біженці чи виселенці і до цього часу перебували в Зах. Німеччині або Австрії. Повертаючим віддають їх доми і ремісникам уможливлюють закуп знаряддя.

НОРВЕГІЯ

Протинімецька демонстрація. — Під час візиту ген. Шпайдля, команданта військ атлантийського договору в Центр. Європі, відбулися в Осльо великі демонстрації. На леговищі маніфестанти поранили каменем англійського генерала С. Сагдена, взявши його помилково за Шпайдля, а перед осідком норвезького генерального штабу поставили транспарент з написом: "Концентраційний табір Мавтгавзен — 122.767 вбитих".

НА ШЛЯХУ ЖИТТЯ

Помер. — Д-р Лев Ребет, 44, визначний громадський і політичний діяч, професор УВУ, журналіст (12 жовтня, в Мюнхені).

Помер. — Дмитро Гонта, 61, кол. сотник української армії, публіцист, друкар (13 жовтня, у Філядельфії).

Померла. — Марія Тобілевич-Кресан, 71, письменниця-перекладачка, дочка великого драматурга і театрального діяча Івана Карпенка-Карого (Тобілевича) (1 жовтня, в Україні)

Маніфестації відбулися також перед німецькою амбасадю, де маніфестанти проспівали гітлерівську пісню: "Вір фарен геґен Енглянд" (ідемо проти Англії).

АБЕСІНІЯ

Вибирають по своєму. — В Абесинії цілий місяць відбувалися вибори, — перші в історії держави. Політичних партій нема там жодних, отже народ голосує тільки на популярніших людей. Кожна виборча картка має прізвище кандидата, його фото і особисті емблеми.

ІЗРАЇЛЬ

Штучне озеро в центрі Галилеї. — У біблійній долині Емек, в центрі Галилеї, закінчено працю над створенням великого штучного озера, що діставатиме воду з річки Йордану та з горішньої Галилеї і наводнить пущину Негеф.

АВСТРАЛІЯ

Війна з кангурами. — Великі кількості кангурів нищать поля

Західної Австралії, вбиваючи худобу. Прем'єр Квінсленду почав тепер з ними справжню війну, озброївши всіх фермерів.

КИТАЙ

Помер великий маляр. — У Китаї помер на 97 році життя маляр Чі Пай Ші, один з найвідоміших малярів, президент об'єднання китайських мистців і почесний президент центральної академії мистецтва. Його картини широко відомі поза кордонами Китаю.

ЯПОНІЯ

Японці щораз вищі. — Японське міністерство освіти, переїривши з початком нового шкільного року ріст і вагу 5 мільйонів дітей, ствердило, що порівнюючи з 1936 роком, дівчатка і хлопці у віці 12 років є на три сантиметри вищі і важать на один кілограм більше. Невже це наслідки атомної радіації?

ЛІТЕРАТУРА — МИСТЕЦТВО

Колекція, що вартувала мільйон доларів. — У Лондоні продано під час публичної ліцитації картини з колекції Вільгельма Вайнберга зі стейту Нью-Йорк. Дохід з продажу (920.000 дол.) призначив Вайнберг на харитативні цілі. Його жінка і троє дітей згинули під час нацистського переслідування.

Премії Гуггенгайма. — Фундація Гуггенгайма визначила вже нагороди за найкращі мистецькі твори й артистичне виховання, зокрема в плястичному мистецтві, на 1958 рік. Буде признана одна нагорода в сумі 10.000 доларів і 18 нагород по 1.000 доларів кожна. Фунда-

цією заряджує син її основника Соломона Р. Гуггенгайма.

Маєстро Кричевський знову в Америці. — Кораблем "Ліберте" виїхав з Франції до Нью-Йорку мистець-маляр Микола Кричевський. Він побуватиме у Вашингтоні, Сан Франціско і Торонті, де буде гостем нашого видавництва. Під час побуту нашого славного мистця в Торонті буде влаштована виставка його картин. — Також цього року, як і попередніми роками, Микола Кричевський два місяці працював у Венеції (травень і вересень), подорожі затримувався в Швейцарії, а

Микола Кричевський під час виставки в одній з паризьких галерій

вміжчасі малював свій улюблений Париж. Щорічна поїздка до США й Канади стала вже його звичкою. В редакції "Ми і Світ" є постійна виставка праць М. Кричевського і за нашим посередництвом уже продано десятки його картин.

Невідомий Боттічелі. — В італійській місцевості Кастелляма-ре ді Стабія знайдено в старовинній капличці, яка є власністю 85-річного дідуса, образ Пречистої з Ісусом (58x80 см), намальований на дереві. Значці кажуть, що це твір Боттічелі (італ. маляр, що жив в рр. 1444-1510).

Картина-дарунок королеві. — Офіційним дарунком канадійського народу для королеви Єлисавети II під час її відвідин Канади була картина арт-малюра Роберта Пілота: осінній вид з річки на оттавський парламент.

П'ятдесятліття Івана Багряного. — 2 жовтня минуло 50 років з дня народження письменника і політичного діяча Івана Багряного. Почав вперше друкуватися в 1925 році. До другої світової війни вийшли його твори: "До меж закатаних" (поезії, 1927), "Аве Марія" (поема), "Скелька" (роман), на еміграції: "Золотий бумеранг" (поезії), "Титролови" (роман, перекладений також на англ. мову), "Сад Гетсеманський" (роман) і "Вогненне коло" (роман).

Альберт Каміс — лауреат Нобля. — У віці всього 44 років сьогорічну нагороду Нобля з літератури признано французькому письменникові, уродженцеві Альжиру, Альбертові Камісові. У своїх численних ро-

манах і драматичних творах Каміс виступає гостро проти тоталітаризму та видвигає духове понад матеріальне. В 1948 році він оснував був у Франції Товариство допомоги жертвам тоталітарних режимів. Виріс сиротою, бо його батько загинув в першу світову війну в битві над Марною. Писати почав перед самою другою світовою війною, маючи вже 25 років. Брав участь у резистансі, був редактором журналу "Комба". Його відоміші твори: "Чума", "Лице й виворіть", "Чужинець", "Міт Сизифа", "Збунтована людина", з драм — п'єса "Калігула". — Каміс є дев'ятим зчergi французьким письменником, відзначеним цією найвищою літературною нагородою (Сілли Прідгом, Фредерік Містраль, Ромен Роллан, Анатоль Франс, Анрі Бергсон, Роже Мартен ді Гард, Андре Жід, Франсуа Моріак). Жоден народ не видав стільки літературних лауреатів. "Коли б я був членом Шведської Академії, — сказав Каміс, дізнавшись про признану йому нагороду, — я голосував би на Мальро!" — Отже французький письменник Мальро є далшим кандидатом в почот "безсмертних".

Повість про Полісся. — Письменник Федір Одрач здав до друку повість "Щебетун", що її акція відбувається в казковій закутні української землі — на Поліссі. Уродженець Пінщини, що тепер прилучена до Білорусі, Федір Одрач веде вперту і послідовну боротьбу за українськість тієї землі. Повість "Щебетун", під редакцією і з передмовою Бориса Олександрова, вже незабаром появиться в продажі.

АРХЕОЛОГІЯ

Корабель з-перед 2.000 років. — На дні моря, поміж Сардинією і Корсикою, на глибині 65 стій знайдено римський корабель, що затонув, везучи амфори. Він походить з часу 120-100 рр. перед Христом.

Розкопки в селі Опішня. — Селище Опішня на Полтавщині широко відоме чудовими керамічними виробами. На території Опішні під час археологічних розкопок знайдено багато цікавих пам'яток старовини. Зокрема в старовинних могилах були виявлені речі, які підтверджують, що скити, проживаючи там в давнину, торгували з греками причорноморських міст. У селі височить гора Городище. В липні-серпні там археологічна комісія виявила рештки землянок і погребів, черепки глиняного посуду, залізні ножі, металеве кресало та ряд інших речей. Знахідки підтвердили попередні припущення науковців про те, що на горі Городище у VIII сторіччі жили слов'яни. Виявлені землянки в свій час були знищені пожежею: на місці входу лишилися обгорілі одвірки.

Людські кістки з-перед 40.000 років. — У французькій місцевості Монтіньяк знайдено дуже добре збережені людські кістки з-перед 40.000, а може й більше років. Можливо, що пощастить з них зложити цілий людський кістяк. Знахідка має велике археологічне й антропологічне значення.

КІНО

Зустріч зірок в Лондоні. — З нагоди фільмової декади зігалося в Лондоні чимало

фільмових зірок, а між ними і такі слави, як Джіна Лолло-бріґіда, японська артистка Акіра Куравада й інші. Артистів представлено княжні Маргареті. При цій нагоді вручено Маргареті срібну касету, а в ній документальний фільм з її бабкою, королевою Мері.

Банкет для 18.000 осіб. — В роковини випуску фільму "Подорож довкола світу у 80 днів", продюцент Майк Тодд, зі своєю дружиною Елізабет Тейлор, дали банкет в Медісон Сквер Гарден у Нью-Йорку для 18.000 запрошених гостей. Банкет і спеціальну ревію передавали телевізійні станції в ЗДА і Канаді.

З НАУКИ І ТЕХНІКИ

Спасистор. — За повідомленням газети "Нью-Йорк таймс", одна американська компанія розробила новий електронний прилад — спасистор, в якому поєднано найкращі якості вакуумної лампи і кристалічного триода.

Спасистор здатний посилювати електричні сигнали з частотою до 10 мільярдів герців, що в сорок разів перевищує рівень звичайних кристалічних триодів і в десять разів — вакуумних ламп. Він може працювати при температурі близько 930 градусів за Фаренгейтом, тимчасом як кристалічні триоди не витримують температури, що перевищує 400 градусів. Новий прилад пропускає електрони так само, як і кристалічні триоди, але набагато швидше. В ньому відсутні нитки нажарювання. Розміром він значно менший, ніж триодні апарати.

Бензолметр. — В Англії створено бензолметр — прилад,

з допомогою якого можна швидко і точно виміряти вміст бензолу в насиченому кам'яновугільному газі.

Прилад реєструє наявність від 0,1 до 6 грамів бензолу на кожних 100 літрів кам'яновугільного газу. Він так само реагує, коли виявляє толуол, ксилол і ряд інших органічних сполук в паровому стані.

Прилад має фотоелектричний фотометр, в якому газова камера розташована між трубкою з парою ртуті і фотоелектричним детектором з кварцевою оболонкою. Фотоеlement устаткований так, що він порушує рівновагу подвійної мостової схеми, коли на ланцюг передачі впливає бензол. Лічильник, встановлений на передній панелі, показує ступінь порушення цієї рівноваги, отже — і кількість бензолу.

На висоту 30 кілометрів. — З метою одержання даних, необхідних для розв'язання проблеми збереження життя людини у міжпланетному просторі, в ЗДА проведено експериментальний політ досвідченого літуну на спеціальній повітряній кулі. Після відповідної тривалої підготовки, за сім годин до вильоту він, одягнувши герметичний костюм, сів у гондолу. Кришку в ній щільно закрили, а повітря в кабіні замінили сумішшю гелію з киснем. Це було зроблено для того, щоб з організму літуну видалити азот, який міг би закипяти в його крові під час раптового зниження тиску.

Конструкцію гондолі старанно продумано. Її стіни ізолювали 4 шарами спеціального паперу і плястмаси, установка для кондиціонування повітря

підтримувала в кабіні температуру плюс 55 градусів за Фаренгейтом (близько 15 градусів за Цельсієм).

Протягом п'яти годин літун сидів у гондолі, розмовляючи по радіо з науковими працівниками. В цей час вони старанно спостерігали за апаратурою, яка показувала пульс, швидкість дихання і биття серця.

Через 78 хвилин після зльоту повітряна куля досягла висоти близько 30 кілометрів. Спочатку було передбачено, що вона підніматиметься протягом 12 годин. Але цього не сталося, бо через дві з половиною години з неї почав витікати кисень. Тому льотчик змушений був приземнитися.

Після спуску пілот почував себе так само добре, як і перед польотом.

Звуковий папір. — Польський інженер Станкевич винайшов цікаву рідину. Занурений в неї на кілька хвилин папір стає звуковим. З допомогою електричної фотокамери на ньому можна записувати різні звуки і зразу ж їх відтворювати.

Апарат з електричною фотокамерою нагадує звичайний патефон. Щоб записати звук, змочений цією рідиною аркуш паперу кладуть на рухомий диск. На диск падає тоненький промінь світла, що фотографує звук, який передається з мембрани. Через кілька хвилин на папері з'являється спіральна лінія різної товщини і чіткості, розчин сам проявляє знімку, зроблену фотокамерою, а також фіксує її без будь-якої дальшої обробки.

Щоб відтворити звук із звукового паперу, досить покласти його на диск того ж апарата.

Електрична фотокамера спрямовує світло на мембрану і тим самим викликає звук.

Кити "говорять". — Один з американських океанографічних кораблів зареєстрував "розмову" п'яťох китів на морі. Загалом, давно вже виявилась неправильною назва "царство тиші" для морського дна, бо зауважено, що багато риб видають звуки.

Мотор, що функціонує в горячі. — В стеїті Арісона (ЗДА) винайдено мотор, який може функціонувати в температурі понад 1000° Фар. без прохолодження. Він працює на сконденсованім теплім повітрі. Цей мотор знайде застосування в понадзвукових літаках і ракетах.

Новий авіаційний прилад. — В Австралії створено новий авіаційний прилад. Його призначення — автоматично записувати дані про те, чому не працюють окремі вузли і механізми в літаку, а також фіксувати слова, сказані членами екіпажу на випадок авіаційної катастрофи. Прилад вмонтовують у спеціальну кулю, яка не знає пошкоджень від ударів, вогню і води. Апарат фіксує появу місця виникнення вогню, несправностей в роботі двигуна, системи змащування на літаку. Під час катастрофи він автоматично випадає з кабіни на землю. Принцип дії приладу ґрунтується на використанні вкритих пластичною масою патронів з нагрівними елементами, вони розміщені всередині кулі. Кожний патрон з'єднаний з мікровимикачем, вимикачем, що працює під тиском, або з ізолюваною пластин-

кою, встановленими в певних місцях літака. Несправність в будь-якому місці викликає коливання струму в цих детекторах, внаслідок чого патрони дуже швидко нагріваються, а їх пластмасове покриття втрачає свій колір. Запис усіх показань здійснюється спеціальним магнітофоном.

Спосіб зберігання харчових продуктів. — В ЗДА розроблено новий спосіб зберігання харчових продуктів. Він полягає в тому, що їх обезводнюють у замороженому стані. Роблять це так. Заморожені м'ясо, рибу, масло, овочі тощо поміщають у вакуум, де певний час їх тримають при температурі нижче нуля і піддають опроміненню електромагнітними хвилями високої частоти. Енергія хвилі взаємодіє з льодом і перетворюється в тепло. В результаті лід випаровує, обезводнюючи продукти. Радіохвилі як джерело тепла впливають на лід не тільки зовні, але і всередині продуктів. При цьому майже цілком зберігаються їх харчові властивості, колір і структура, тимчасом як при інших способах нагрівання ці якості зникають. Перед споживанням такі продукти кілька хвилин тримають у воді. У зв'язку з тим, що оброблені таким чином продукти стають набагато легшими, ніж у звичайному вигляді, цей спосіб набирає важливого значення для авіації і медицини. В авіації він дає можливість максимально збільшити навантаження літаків і дальність польоту, а в медицині — набагато поліпшити зберігання живих тканин, сироваток, плазми крові тощо.

Електричне піаніно. — В Чехословаччині випущено новий музичний інструмент — електричне піаніно. Звук у ньому творять не струни, а електричні коливання, які генеруються радіолампами. Піаніно має таку ж клавіатуру, як і звичайне, а звук його точно відтворює звучання струн. Музикант, який грає на цьому інструменті, може нести його під пахвою. Це електричне піаніно завдовжки 60 сантиметрів і важить всього 6 кілограмів.

МЕДИЦИНА

Рідкісна недуга. — Одною з найрідкісніших недуг світу є "куру" — недуга сміху. Двадцять таких хворих знаходяться в лікарні Окани, в східній гористій частині Нової Гвінеї. Стіни лікарні часто здригаються від гістеричного сміху. Хворі на цю недугу (вона дідишна) вмирають під час сміху з надмірного виснаження організму.

Чеська медична виставка в Києві. — В Києві відбулась чехословацька виставка медичної літератури і препаратів. Показано 100 зразків медичної апаратури і 144 назви препаратів, реактивів, лікувальних засобів тощо.

Електронний стетоскоп. — Англійська фірма "Бйрзоник лімітед" виготовила електронний стетоскоп. З його допомогою лікар, добираючи відповідну певному звуковій частоті коливань, може відслідковувати інші звуки і вислухувати тільки той з них, який йому треба вивчити. Це дає йому змогу, наприклад, вислухати серце хворого на поліомієліт, який користується "механічними легенами". По-

казання нового приладу записують на стрічку магнітофона або транслюють через гучномовець в аудиторію, де відбувається лекція чи конференція на відповідну тему.

Автоматичний аналізатор крові. — Як повідомляє американський журнал "Сайенс ньюс леттер", у ЗДА недавно демонстрували апарат для автоматичного аналізу крові. Основним приладом аналізатора є фотоелектричний каториметр. Він порівнює колір хімічно обробленого зразка з кольором певного стандартного зразка. Фотомірник реєструє різницю між кольорами цих зразків, позначаючи це відповідною червоною лінією на смужці паперу, що рухається в апараті. Характерна особливість нового апарата полягає в тому, що він дає можливість безперервно досліджувати кров хворого. На промислових підприємствах автоматичний аналізатор використовуватимуть для спостереження за ходом хімічних процесів.

Нові польські ліки. — Фармацевтична промисловість Польщі почала випускати нові ліки, зокрема такі, як партиронін і хистодермін.

Препарат партиронін виготовляють з печінки. В ньому є солі кобальту, міді, цинку і заліза. Його застосовують проти так званої повторної анемії (втоми). Він сприяє кровоутворенню, посилює апетит, поліпшує самопочуття хворого.

Хистодермін призначений головним чином для лікування ревматизму. Це — мазь спеціального складу, яку втирають у шкіру. Ним також лікують нервові хвороби, радикуліт та ін.

Новий спосіб роздроблення каменів. — У ЗДА розроблено спосіб роздроблення каменів у нирках і сечовому міхурі за допомогою звукових коливань. Подрібнені камені природним шляхом виводяться з організму. У зв'язку з цим відпадає потреба хірургічного втручання.

Антибіотики проти кишкових інфекцій. — Група американських лікарів винайшла новий антибіотик ванкомицин, який застосовують проти кишкових інфекцій. Цей препарат вводять в організм через рот або через вену.

Найцінніша властивість нового препарату полягає в тому, що бактерії при його введенні в організм не можуть виробляти опірність так швидко, як під час застосування інших антибіотиків.

МОДА

Кольорові нейлони. — Сьогоднішнє осіннє модо приносить новість: нейлони в найбільш небувалих досі кольорах. Їх можна буде достосувати до кольору кожної сукні.

Практичні моделі. — Десять найкращих паризьких модових дизайнерів виготовили моделі найпрактичніших і zarazom найелегантніших жіночих одягів, достосованих до кожної пори дня і кожної нагоди. Вони коштують дорого: 87 дол. без митної оплати!

Золотий капелюшок для Грейс. — Союз американських продуцентів капелюхів визнав, що наймодніше одягає голову капелюхами принцеса Монака, Грейс Келлі. В нагороду послано їй золотий капелюшок, що складається із золотого діядему і квітів.

ПОМЕР КРИСТІАН ДІОР

У Парижі помер нагло творець найвибагливіших жіночих одягів світу — Крістіан Діор. У 1953 році його робітні експортували за кордон більше одягів, як всі інші французькі домоди моди разом взяті. Його майно оцінювали на 1 мільйонів доларів (в Європі — це казкова сума).

Крістіан Діор продукував не тільки сукні, але також капелюхи, черевики, хутра, ювелірні прикраси, парфуми і навіть чоловічі одяги. Вся знать світу одягалася в Діора.

СПОРТ

Світовий рекорд В. Куця. — На олімпійському стадіоні в Римі, в присутності 20.000 осіб, український змагун Володимир Куць здобув світовий рекорд в бігу на 5.000 метрів, в часі 13 хвилин 50 секунд. Його осягє на 1,8 секунди кращий від минулорічного рекорду англійця Гордона Пайрі.

Рекорд українця. — Львов'янин Віталій Чорнобай встановив новий рекорд СРСР в стрибках з жердиною, досягши 4 м. 50 см.

Швидше від звуку. — Реакційний літак американської фльоти, пілотований 36-річним Джоном Гліном, перелетів поперек Америки (2.460 миль) впродовж 3 годин 23 хвилин 8,1 секунд. Його пересічна швидкість 726 миль була швидшою на 60 миль від звуку. Майже весь час він летів на висоті 35.000 стіп.

РІЗНЕ

Западаються в землю домоди й вулиці. — Місто Фарнсворт в

Англії навістило нещастя. В бідній промисловій дільниці посталала нагло з землі розколина, яка почала швидко побільшуватись до того ступеня, що зникло під землею 12 домів, а 110 є поважно пошкоджені. Геологи не можуть пояснити цього явища.

Двоє людей дали 300 літрів своєї крові. — Бельгійське подружжя Маршаль, чоловік і жінка, впродовж 20 років дали вже 1000 разів свою кров для потреб шпиталів. Разом це становить кількість 300 літрів (людське тіло, як знаємо, має біля 6 літрів крові).

"Місс Світ". — Недавно вибрано в Америці "Місс Універ". Але це не вдовольнило менажерів і красунь, отже вирішено дати їм ще одну szansу: — вибрано зчєрги "Місс Світ". Велика срібна чаша, спортове авто, грошева премія і напевно фільмовий контракт в Галлівуді дістались чарівній фінляндці.

Сон виявив вбивцю. — Пані Мірті Гагес безупинну снілося, що її товаришка Доріс Гаррісон, яка від деякого часу пропала без вісті, перебуває у своєму домі, привалена каменем. Спочатку чоловік її не брав цього серйозно, але коли сні повторювались, повідомлено поліцію і вона справді знайшла тіло Доріс на вказаному місці. Виявилось, що її зарубав сокирою її власний чоловік.

Хлопчина допоміг викрити шпигуна. — На слід советського шпигуна Абеля впала американська поліція завдяки 14-літньому продавцеві газет Джеймсові Боцартові. Одного дня він дістав від двох стар-

ших жінок за газету 5 центів. Монета випала йому на землю і розлетілася на двоє. В одній половині він побачив мікрофільм, про що повідомив знайомого поліція. Згодом поліція викрила більше таких п'ятьцентівок, що ними советська розвідка користувалася для передавання відомостей.

Врятував ведмедик. — В Есен (Німеччина) з вікна на четвертому поверсі впала дитина. На превелике здивування піднято її з вулиці живу, тільки зі зломаною ручкою. Дитину врятувало те, що падаючи, вона не випустила свого ведмедика і на ньому сконцентрувався головний удар.

Щоб собачки не були нервові. — Одна з англійських фірм повідомила про пущення на ринок пілюль проти гавкання. Вони успокоюють нервові напруження не тільки в собак, але й котів та інших домашніх звірят. Хемічна назва лікарства: "мертіль піперідиль-метиль-фенотіазін", або коротше — успокоюючий порошок для звірят.

Найнебезпечніше заняття. — Найнебезпечнішим заняттям по великих містах є... хождение по вулицях. Статистика виявляє, що на кожного керівника авто, збитого у вуличних випадках, припадає аж п'ять пішоходів.

Сан Франціско — рекордсмен! — Статистика виявляє, що в місті Сан Франціско випивають мешканці в три й пів разів більше горілки, як у будь-якому іншому місті Америки. На кожного мешканця припадає там річно по 17 літрів горілки і неозначена кількість вина.

10.000 кілометрів автострад. — Важко просто повірити, що

вся Центральна Європа має всього тільки 3.529 км. автострад (на майже два мільйони кілометрів усіх шляхів). Тільки сім держав (Бельгія, Франція, Німеччина, Італія, Голландія, Португалія і Швеція) мають дороги, достосовані до великої швидкості. Сама Німеччина посідає двічі стільки автострад, що всі інші шість держав (2.175 км.). Такі держави, як Англія, Данія, Фінляндія, Норвегія, Іспанія і Швейцарія не мають зовсім автострад. Плян міжнародної федерації шляхів передбачає побудувати до 1970 року біля 10.000 автострад в Європі (в тому числі Франція 2.000 км. автострад, Німеччина 2.000 "автотбанів" і 4.200 федеральних доріг першої категорії, і т. д.). Існують також плани побудови трансконтинентальних автострад між Європою і Азією.

Мавпи відмовились їхати до ССРСР. — Советська амбасада в Карачі підписала договір з Пакистаном про доставку до ССРСР 1500 пакистанських мавп. Для них призначено окремий літак. Але в останній хвилині доставець не дописав і літак прийшлося відіслати з нічим. Амбасада обвинувачує доставця, а той доказує, що це самі мавпи, з невідомих причин, вчинили аларм і порозбігались по таких місцях, де їх годі виловити.

Остання пересторога! — у ждальні міського уряду у французькому місті Труа сиділа пара молодят, ждучи на своє вінчання. Нараз над головою молодого, п. Маршала, обірвався важкий, 35 кілограмовий образ і впав просто на голову новоженця. З розбитим черепом від-

везено його до лікарні, де він тепер видужує, все таки мріючи про свою найдорожчу.

"СЛОВНИК ВОРОНЯЧОЇ МОВИ"

Французькі зоологи навчилися розуміти воронячу "мову". Обережно, щоб не залякати птахів, вони підходили до тих місць, де ворони шукать собі поживу, ночують чи будують собі гнізда і встановлювали в різних місцях мікрофони, сполучені із звукозаписуючими апаратами. Таким способом було складено "словник воронячої мови". Після того вчені зробили цілий ряд експериментів: Наприклад, на поля, де ворони клювали зерно, вони зарані перед вечором посіли з голосника сигнали: "вилітати", "збиратися в табунці". Ворони підкорялися цим сигналам і здійснювалися в повітря. Цей "словник" має практичне значення: селяни, озброєні такими магнетофонними записами, можуть захищати свої поля від навали птахів.

ЦІКАВО ЗНАТИ...

...що на острові Цейлон водяться риби, які живуть у воді з температурою плюс 50 градусів. А слимак, заморожений при мінус 120 градусів, знов оживає, якщо його повернути до звичайної температури.

...що 1158 року в Європі була дуже холодна зима. В Парижі замерзло навіть вино в бочках і його продавали на вагу шматками. 1410 року зима була ще лютіша. Людей замерзло стільки, що їх не встигали ховати.

ПІДРУЧНИЙ ІНФОРМАТОР

ТОРОНТО

АДВОКАТИ — НОТАРИ

Л. В. Литвин, адв. нотар
575 Queen St. West,
Tel. EM 6-7040

І. Л. З. Гора, адв. нотар
1437 Queen St. West,
Tel. Off. LE 3-1211
Res. Dakville, Victor 5-1215

О. Данкович, адв.
Bay & Richmond Sts.,
Tel. EM 4-4767

McCulla William
(Василь Микуляк)
352 Bathurst St.
Tel. EM. 6-9651

Д-р Й. К. Михальський
переклади документів
спровадження рідні з
Польщі,
57 Queen St. W., EM 8-9430

Д-р А. А. Цірлер
76 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 2-3054

Д-р А. ФЕДИНА
лікар, хірург, акушер
(напроти Вестерн Госпіталю)
386 Bathurst St.
Office: EM. 3-3661
Res.: WA. 1-1905

YARMEY CLINIC
314 Bathurst St., Toronto
Telephone EM. 4-7146

Directed
by
Dr. W. J. YARMEY

ЛІКАРИ

Д-р С. Т. Більскі
395 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 3-1613

ОШАВА
Д-р Микола Остафійчук
178 Simcoe St. N.,
Tel. RA 5-9921

Адвокат і нотар
Л. В. ЛИТВИН

PHONE: EM 6-7040

575 Queen Street West (над "Аркою") — Toronto, Ont.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ

Я. Онищук і С-ка
(також прод. реальностей)
333 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 4-4241

Toronto Insurance Service
агенція Філіппа Бомбієра
асекурації, моргеджі
1366 Dundas St. West
LE 2-6433, — LE 2-5833

ПРОДАЖ РЕАЛЬНОСТЕЙ

J. BOYKO
REAL ESTATE CO. LTD.
383 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
LE. 4-8821

**Великий вибір хат, бізнесів
і фармів.**

ХАТНЕ УСТАТКУВАННЯ

Alpha Furniture Co.
735 Queen St. West,
Tel. 3-9637

**Empire Furniture
& Appliances Co.**
668 Bloor St. West,
Tel. LE 1-4771

New York Furniture Co.
(J. Dichak)
634 Queen St. West,
Tel. EM 3-0519

Rochester Furniture Co.
423 College St.
Tel. EM. 4-1434.

ЕЛЕКТР. ПРИЛАДДЯ

Monarch Electric Co.
693 Queen St. West,
Tel. EM 3-0963

ТЕЛЕВІЗІЇ — РАДІОАПАРАТИ

**The T. V. Shop & Radio
Repair**
83 Symington Ave.
LE 3-6440

ЗАЛІЗНІ ТОВАРИ

W. H. Lake Hardware Ltd.
608 Queen St. West,
Tel. EM 3-3129

Lansdowne Hardware
С. Твердохліб
660 Lansdowne Ave.
Tel. LE 1-0590

АЛЮМІН. ДАШКИ

**Kool Lite Aluminium
Awning Co.**
176 Norseman St.,
Tel. RO 7-1441

ПРОДАЖ АВТОМАШИН

Dundas West Motors
902 Dundas West, EM 4-6663
продає, купує, обмінює всяко-
го роду автомашини
(інформ.: **Ткаченко**)

НАПРАВА АВТ

Parkway Auto Body Repairs
1974 Dundas St. West,
Tel. LE 1-1227,
Res. BE 1-2830

СТОЛЯРСЬКІ МАЙСТЕРНІ

King Woodworking Co.
M. Birep
вікна, двері, кух. кабінети
368 King St.
Tel. EM 6-1298, LE 4-1262

York Woodworking Shop
вікна, двері, кух. кабінети
57 Ossington Ave.
Tel. 5-7433

ВУГІЛЛЯ Й ОЛИВА

Д. Крайник

солідна й точна доставка
21 Lansdowne — LE 2-7161

ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ

**Хемічна пральня і чищення
одежі, — Стан. Добаш**
994 Queen St. West
Tel. LE 6-0282

ФАРБИ

Industrial Coating Co.
Українська фабрика фарб
Т. М. Бояра
840 Eastern Ave.
Tel. HO 6-3634

ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО

Baltic Movers
30 Dewson St. — LE 4-1403
перевозить у Торонті, а та-
кож в Гамілтон, Віндзор,
Лондон, Норд Бей, Су Ст.
Марі і т. д.

ПЕЧАТКИ-ДРУКИ

Ontario Stamp & Seal Co.
1693 Dundas St. West,
Tel. LE 1-6211

ДРУКАРНЯ

Українська Друкарня Альфа
(з нагоди 5-ліття існування
25 % знижки на печатки)
1999 Dundas St. West
LE 4-3931

КНИГАРНЯ

Українська Книгарня Арка
також грам. плити,
радіоапарати
575 Queen St. West
EM 6-7061

ІСТОР. ПОРТРЕТИ

Meta
P. O. Box 371, Term. "A"
Toronto, Ont.

ФОТОГРАФ

College Studio
499 College St.,
Tel. WA 2-2507

КРАВЕЦЬ

Йосиф Кружель
убрання з англ. і канад.
матеріалів
2783 Dundas St. West
Tel. RO 7-6493

ПЕКАРНІ

Dempsters Bread Ltd.
1166 Dundas St. West
Tel. LE 6-1196

The Future Bakery
735 Queen St. West,
Tel. EM 8-4235

РЕСТОРАНИ

Unity Grill
Д. Купряк
708 Queen West, EM 8-0500
українські смачні страви

РЕСТОРАН П. НАУМЧУКА
VICTORIA GRILL

610-612 Queen St. W.
Toronto, Ont.

для вигоди Клієнтів поширив
своє приміщення.

**Смачна їда й пишний
відпочинок!**

СОЛОДОШІ

Romen Bakery
Цукорня Н. А. Комарницьких
доставляє також до домів і
крамниць тіста, торти і т. д.
988 Queen St. W., LE 1-1930

PHILIPS

ФІРМА

ВІДОМА В УСЬОМУ

СВІТІ

від \$239.00

Усі зразки її радієвих і
телевізійних апаратів при
найдогідніших умовах
купна знайдете у фірмі

від \$179.00

ALPHA FURNITURE CO.

735 Queen St. W., Toronto, Ont.

Tel. EM 3-9637